

BIBLIOTECĂ DIN NORD

Revista Liceului „Mihail Sadoveanu”
și a Fundației „Scriitor Aurel Dumitrașcu” Borca, Neamț

EDITIA DE VARA, 2025

Din sumar:

- ♦ **EDITORIAL:** *Borca din sufletul meu*
- ♦ **ESEU:** *A fi în trend*
- ♦ **ANCHETA:** *Colecția etnografică „Ioan Luca” Farcașa*
- ♦ **INFO:** *Dezvoltarea AI și impactul asupra mediului*
- ♦ **PSIHLOGIE:** *Echilibrul psihic...încotro?*
- ♦ **NOI, DESPRE NOI:** *Arc peste timp*

ISSN 2601 – 5110

ISSN–L 2601 - 5110

EDITORIAL

Borca din sufletul meu

Îmi plac oamenii frumoși și simpli.

Poate pentru că am crescut printre ei, acolo, la Borca. Într-un colț de lume unde liniștea pădurii se împletește cu râsul oamenilor, unde muntele veghează peste case, iar aerul are gust de curat și acasă.

Îmi amintesc verile petrecute alături de familia mea, când timpul avea altă răbdare. Diminețile începeau cu miros de cafea și sunet de cocoși, iar serile se terminau privind cerul senin și ascultând povești spuse la lumina blândă a amintirilor.

Acolo am învățat ce înseamnă simplitatea: o masă plină, chiar și cu lucruri modeste, dar împărțită cu oameni dragi. O plimbare pe ulițele prăfuite, unde fiecare salut are o poveste. O îmbrățișare de la bunici care spune mai mult decât o mie de cuvinte.

Oamenii de acolo nu au nevoie să impresioneze. Te privesc în ochi, îți spun „hai cu noi” și simți că aparții. Nu contează cine ești sau ce ai făcut. Contează că ești acolo, prezent, cu sufletul deschis.

Borca mi-a lăsat în inimă o amprentă care nu se șterge. Oamenii aceia frumoși și simpli – rudele mele, vecinii, prietenii din copilărie – sunt, pentru mine, definiția sincerității și a omeniei. Lângă ei m-am simțit mereu întreg, liniștit, „acasă” în cel mai profund sens al cuvântului.

Astăzi, când viața mă poartă prin orașe agitate și zile pline, gândul la Borca și la familia mea e refugiu. Îmi amintesc de mine, cel de atunci, și încerc să rămân aproape de rădăcini. Pentru că, în cele din urmă, frumusețea adevărată e acolo: în simplitate, în oameni, în locurile unde inima a învățat să bată liniștit.

Giulia Dănescu, clasa a X-a C

Doctor, Alexandru Bostan, medic specialist cardiolog

TABLETA

Sunetul dulce al clopoțelului final

În sfârșit, momentul mult așteptat: ultima zi de școală. Profesorii își iau adio de la elevi cu un zâmbet subtil — acel zâmbet care spune „Ne vedem în toamnă... sau nu, dacă mă pensionezi până atunci.” Elevii, pe de altă parte, se comportă de parcă tocmai au fost eliberați dintr-o instituție de maximă securitate, cu caietele aruncate în aer și promisiuni solemne de „la vară citesc tot ce n-am apucat anul ăsta”.

Catalogul oftează ușurat, tablele respiră lejer fără ecuații și analize literare, iar directorul școlii se pregătește de perioada lui preferată: când poate bea cafeaua liniștit, fără să fie chemat la „o urgență în cancelarie”.

Și totuși, în, aer plutește o întrebare: oare chiar e vacanță, sau doar o pauză până la temele de vară?

Ana Bezim, clasa a X-a A

ESEU

A fi în trend

Trăim într-o lume în care trendurile apar și dispar mai repede decât apucăm să le înțelegem. De la haine, gadgeturi și stiluri muzicale, până la feluri de a vorbi sau de a te purta – totul pare să fie dictat de ce e „cool” într-un anumit moment. E ca și cum ai alerga mereu după un tren care nu oprește niciodată.

Dar vine un moment în care te întrebi: chiar vreau să urc în trenul ăsta? Sau doar o fac ca să nu rămân singur pe peron?

A fi în trend poate părea tentant. Îți oferă un loc în grup, o senzație de apartenență. Îți dă impresia că ești văzut, că ești parte din lumea care contează. Dar ce se întâmplă când „în trend” nu mai ești tu? Când te îmbraci altfel, vorbești altfel, gândești altfel, doar ca să fii acceptat?

Unii aleg să meargă cu valul. Alții aleg să rămână pe mal. Niciuna dintre variante nu e greșită, cât timp alegerea îți aparține. Problema apare atunci când faci ce e „la modă” fără să-ți pui întrebări. Când te pierzi în ceea ce se așteaptă de la tine și uiți ce vrei tu, de fapt.

Giulia Dănescu, clasa a X-a C

Poți fii în trend și să fii sincer cu tine. Dar poți la fel de bine să fii complet în afara trendurilor și să fii mai autentic decât toți. Până la urmă, cel mai important trend este acela de a fi tu însuși. Și asta nu se demodează niciodată.

Mihaela Ciubotă, clasa a XII-a C

Abandonul școlar

În ultimii ani, tot mai mulți tineri renunță la școală înainte de a o termina, iar acest fenomen devine tot mai îngrijorător. Observ chiar și în jurul meu colegi care nu reușesc să ducă până la capăt ceea ce își propun, fie că este vorba de terminarea unui an școlar, participarea la un concurs sau chiar simpla pregătire pentru o lucrare importantă.

În opinia mea, una dintre cele mai mari cauze ale abandonului școlar este lipsa motivației. Mulți elevi nu mai văd rostul învățaturii, mai ales când nu primesc sprijin nici de la familie, nici de la societate. Dacă părinții nu încurajează educația sau nu oferă un exemplu pozitiv, este greu ca un copil să rămână motivat.

Un alt motiv este presiunea socială. Trăim într-o lume în care succesul pare să depindă

Giulia Dănescu, clasa a X-a C

mai mult de bani și influență, decât de cunoștințe și muncă. Unii elevi aleg să muncească devreme pentru a câștiga bani, crezând că școala nu le mai oferă un viitor sigur.

Nu în ultimul rând, problemele emoționale sau lipsa încrederii în sine joacă un rol important. Dacă un elev nu este susținut, nu i se arată că poate reuși, atunci va renunța ușor.

Cred că soluția este simplă, dar necesită efort din partea tuturor: profesori care să inspire, părinți care să susțină și o societate care să aprecieze educația.

Gabriela Pipirigeanu, clasa a XII-a C

Cum facem față încercărilor?

În fața încercărilor, unii oameni se prăbușesc. Oboseala emoțională, frustrarea sau frica pot aduce o stare de renunțare. Dar chiar și în acele clipe în care ne simțim copleșiți, există o alegere: fie ne lăsăm doborâți, fie căutăm în noi forța de a merge mai departe. Iar această forță nu vine întotdeauna din puterea fizică sau din certitudini, ci din speranță, din încrederea că orice suferință poate avea un sens, chiar dacă nu îl înțelegem pe moment.

Un lucru important de înțeles este că încercările nu ne definesc, dar felul în care reacționăm în fața lor, da. A rămâne demn, calm sau chiar doar prezent în momente grele este, adesea, o formă de curaj tăcut. Ne descoperim limitele și, uneori, realizăm că ele sunt mai departe decât credeam. Ne apropiem de ceilalți, învățăm să cerem ajutor sau să oferim sprijin, și astfel devenim mai umani.

În fața încercărilor, facem un pas înapoi pentru a privi lucrurile cu mai multă claritate. Uneori ne redescoperim credințele, valorile sau visurile. Alteori, renunțăm la ceea ce ne rănea în tăcere. Fiecare luptă, oricât de mică, ne construiește caracterul. Iar caracterul este ceea ce rămâne când totul în jur se schimbă.

Gabriela Pipirigeanu, clasa a XII-a C

ANCHETA

Colecția etnografică „Ioan Luca” Farcașa

Încă din anul 1950, învățătorul Ioan Luca a început să colecționeze obiecte foarte vechi, realizând un punct muzeistic la Școala Farcașa, astăzi se află la etajul sălii de sport.

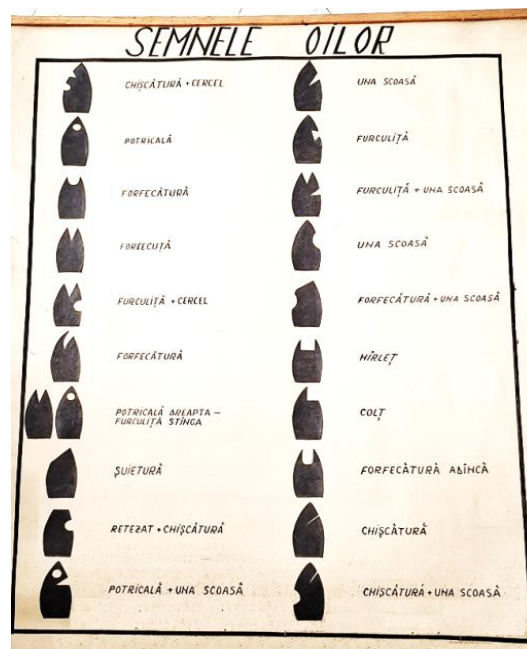
Din această colecție fac parte vase din lemn și din ceramică, plug și grapă din lemn, vârtelnițe, teasc cu șurub metalic pentru extragerea uleiului de cânepă, o parte dintr-o pianină cu coarde verticale, barcă dintr-un trunchi de copac (ciobacă), mobilier simplu obținut prin cioplirea unei singure bucați de lemn, butoiase, donate, ploscă mică, mare, fuse, furci, costume populare și multe alte obiecte.

Tot aici se găsește și o planșă pe care sunt desenate modele de decupare (însemnare) a urechilor oilor pentru a se ști ale cui sunt. Este o metodă veche de identificare a oilor din cadrul turmelor de la stână.

Bacii stânilor își notau semnele și proprietarul, pentru a putea fi recunoscute.

Semnele oilor:

Coloana 1: chișcătură și cercel, potricală, forfecătură, forfecuță, furculiță și cercel, forfecătură, potricală dreaptă și furculiță stângă, șuietură, retezat și chișcătură, potricală și una scoasă.

Planșă din colecția etnografică „Ioan Luca” Farcașa.

Coloana 2: una scoasă, furculiță, furculiță și una scoasă, una scoasă, forfecătură și una scoasă, hârleț, colț, forfecătură adâncă, chișcătură, chișcătură și una scoasă.

Învățătorul Ioan Luca (1909-1983) s-a preocupat și de culegerea folclorului literar, muzical și coregrafic din zonă, a înființat corul sătesc din Farcașa, formații de dans popular și de teatru, a participat la concursuri de profil, a organizat spectacole la căminul cultural Farcașa (unde a fost și director de cămin cultural o perioadă) și a scris o Monografie a satului Farcașa.

Legat de creșterea oilor, învățătorul a cules de la ciobanul Mihai Lupuleasa din Farcașa povestea „Mioriței”, poveste pe care o prezenta în spectacolele pe care le organiza sub formă de teatru și joc (jocul popular „Miorița” se afla pe cale de dispariție în acele vremuri).

Despre povestea „Mioriței”, Moș Luca a vorbit în revista „Ateneu” în anul 1966: în credințele fărcășene străvechi, ciobanul care își dorea o mielută-mioriță (o oaie care nu se împerechează) trebuia să ducă o viață de sihastru, să respecte toate sărbătorile, vinerea să postească post negru până la răsăritul stelei ciobanului când putea mânca geandă (mămăligă moale, terci). Mieluța-miorița era recunoscută imediat de către cioban după ce era fătată, iar însușirile sale erau observate după doi ani: era mai dezvoltată față de celelalte oi, lâna lungă și mătăsoasă, brumărie, catifelată, picioarele negre, ochii vioi, mersul „mândru”. Mieluța conducea turma, avea clopot pus de cioban la gât, ea ducea oile la păscut și tot ea le baga în strungă. Ea era prima care se trezea dimineța și, scuturând din clopot, trezea restul oilor. Avea putere asupra turmei, câinilor, asupra stânei – să fie îmbelșugată, ferită de atacurile animalelor sălbatice și a oamenilor răi, câinii erau mai credincioși, oile mai blânde, ele înțelegând cântecul din fluier al ciobanului.

Ciobanul trebuia să ducă o viață curată, fără să aibă relații cu vreo femeie, altfel, asupra stânii vin mari nenorociri: miorița își pierde calitățile și turma pleacă în lume.

În strigăturile jocului „Miorița” se spune că:

„...Izvoarele au secat

Și iarba ni s-a uscat

Pentru a-l tău mare păcat...”

Vase diferite din colecția etnografică „Ioan Luca” Farcașa.

Prof. inv. primar, Gladiola Bondar

Ciobacă (barcă dintr-o singură bucată de lemn) din colecția etnografică „Ioan Luca” Farcașa.

Istorie pe o ie

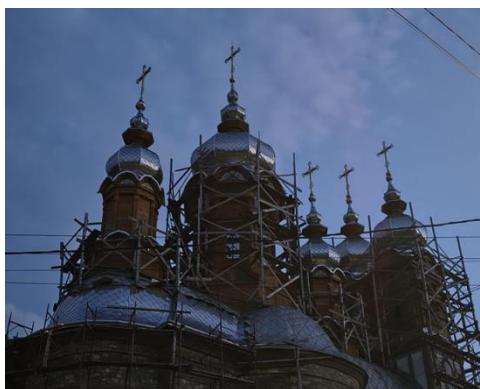

În vremea când oamenii satului nu știau multă carte, viața lor se înveșnicea în lucrul mâinilor; pe cusătura cămășii, pe ornamentica stâlpilor, pe scoarțele de pe pereți.

O bătrână din comuna Borca-Neamț mi-a dăruit o ie, împreună cu povestea vieții lor, a iei și a femeii -o pagină de istorie a locului și un model de trăit frumos. O ie care amintește despre neam, despre familia regală, despre război, despre recunoștință, despre Dumnezeu.

Mărioara lu' Grosu, în anul 2010, avea 100 de ani *făr'oleacă*.

Mărioara Tanasă s-a născut în 1910 și având o soră cu un an mai mare, fetele vor face nunta în aceeași zi, la biserica din satul Stejaru. La Farcașa, peste Bistriță, regina deschisese o școală unde fetele mai pricepute lucrau cu mătase și borangic, mărgelile și paiete, cămăși fine pentru Casa Regală și pentru doamnele de la curte. Cele două surori au lucrat în atelierele regale. Cu toate acestea, Mărioara, fire „căpoasă” și isteță, își coase cămașa de mireasă pe o pânză de cânepă, cu poveste: la momentul măritişului ei îi trăia și străbunica, preoteasă în satul Dreptu. Și pentru fiecare femeie dintre strămoașele ei va coase un pom al vieții, iar în dreptul străbuniciei-preotese va coase turla bisericii din Dreptu - o biserică făcută după modelul unei biserici din îndepărtata Rusie.

Turla bisericii din satul Dreptu- nume cu rezonanță creștină-acolo unde bunica Mărioarei a fost preoteasă.

Astfel, pe mânecă apar patru pomi, crescuți unul dintr-altul, de o finețe și o armonie deosebite. În toamna lui 1928 Mărioara „se ia” cu Vasile Grosu, om cu școală, serviciu la Domeniile Coroanei și cu ...pălărie. Cununia de face la biserica satului Stejaru- fiindcă de un stejar uriaș legau plutașii plutele.

Astăzi, casa Mărioarei este goală, fata ei Parascheva a murit la o lună după ce a fost călugărită.

Ginerele-profesorul Viorel Sângeorzan, este împreună cu Raluca – nepoata preferată a Mărioarei-la Schitul Cerebuc- cea mai veche așezare monahală de pe Muntele Ceahlău. Raluca a devenit Maica Ioana-stareța unei obști mici și încercate de greutate.

De curând am fost în vizită, regăsind cu emoție patul, scaunul și ușa de lemn, vopsită cândva în verdele specific Văii Bistriței.

Aici, Vasile Grosu, om vrednic și familist, credincios și socotit, s-a întors în permisie, în vremea postului. Dar nu s-a atins de nevasta lui, ca să poată cere de la Maica Domnului să se întoarcă viu acasă. La sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial, Vasile se întoarce viu, printre pușinii, cu un glonț în cartea de rugăciuni pe care o purta în buzunarul de la piept. Pentru așa minune, Vasile Grosu plătește o icoană de iconostas, argintată, cu prețul a patru boi. Aceasta există și astăzi în biserica din Pârâul Pântii.

În toamna lui 1928 Mărioara „se ia” cu Vasile Grosu, om cu școală, serviciu la Domeniile Coroanei și cu ... pălărie. Cununia de face la biserica satului Stejaru- fiindcă de un stejar uriaș legau plutașii plutele.

Straja-micul semn de protecție era ascuns în talie, sub bârneață, în forma crucii.

Cele patru generații de femei care trăiau la nunta Mărioarei sunt închipuite pe mânecă.

Parascheva, absolventă de școală comercială. Parascheva a fost toată viața lucrător comercial, a murit călugărită, cum călugărită este și nepoata Mărioarei - Raluca-Ioana, stareță la Schitul Cerebuc din Ceahlău.

Alături, Mărioara e cu sora ei, pe vremea când lucrau la atelierele regale și au deja dantelă la poale, o inovație....

Anul acesta am mers , împreună cu Eugenia și Ștefăncopiii mei, la Cerebuc, pe Ceahlău, la Maica Ioana (fosta lor profesoară de religie), nepoata Mărioarei.

A nins grozav în 11 mai, ca o ispită...Și am scos din lada cu amintiri și o perdea cusută de vrednica Mărioară, dăruită mie, ca și cămașa ei cu strămoși, în anul 2010, an în care a și trecut la cele veșnice...

Prof. Înv. Primar, Cristina Petrea

SOS NATURA

URSUL BRUN

Ursul (*Ursus arctos*) este mamiferul din podiul lanțului trofic, fiind cel mai mare mamifer sălbatic din fauna europeană și a țării noastre.

Îl recunoaștem după blana brună ce poate varia, mai închisă sau mai deschisă, în funcție de zona în care trăiește și anotimp, corp masiv, cap sferoid, bot cilindric-scurt, urechi mici rotunjite, ochii mici, așezați în față, picioare scurte și groase, cu labe terminate în 5 degete, prevăzute cu unghii foarte puternice și ascuțite.

Habitatul acestuia este unul foarte variat, actualmente îl putem întâlni încă din zona de podiș până în zona alpină.

Este un animal omnivor, hrănindu-se cu fructe, iarbă, lujerii unor arbori de esență moale, iar adulții sunt adesea carnivori.

Împerecherea speciei are loc după solstițiul de vară, gestația fiind de 9 luni, fătarea având loc în perioada ianuarie-februarie. Femela naște 1-2 pui, destul de frecvent în ultima perioadă câte 3 pui.

Irina Gheorghiu, clasa a XI-a C

Acum că am aflat câte ceva despre urs, să vedem cum putem gestiona o posibilă întâlnire cu ursul. În cazul unui contact neașteptat cu acest animal, primul lucru ce trebuie să îl facem este să rămânem calmi și să nu facem mișcări bruște, este important să menținem contactul vizual, ferm, să observăm cu atenție fiecare mișcare a acestuia și să ne îndepărtăm ușor cu, fața spre animal. De cele mai multe ori acesta pleacă, se îndepărtează de om. Sunt de evitat mișcărilor și gesturile prin care am crede că l-am speria, reacția lui poate fi una opusă celei la care ne așteptăm. Este bine să avem un spray anti urs, ce poate fi folosit în cazul unui eventual atac (la apropierea vizibilă a animalului spre noi). Fuga nu este o soluție, acesta atinge viteze impresionante, dar ca un mic secret, viteza lui nu mai este atât de mare pe curba de nivel (sau cum spunem popular, „de-a coasta”), asta în cazul în care suntem siguri că suntem buni alergători în condiții extreme de teren, pentru a ne putea adăposti, dar menționez că este de asemenea și un bun cățărat. Totuși, nu trebuie să ne speriem, atacurile sunt foarte rare, pentru că și în cazul ursului, instinctiv acesta se teme și se îndepărtează de om. Atenția trebuie să o îndreptăm asupra ursoaicelor cu pui, deoarece acestea pot deveni agresive în încercarea lor de a-și proteja puii.

Un alt aspect ce ar trebui tratat, auzim tot mai des de urși care au coborât în sat, în orașe, care stau la marginea drumului. Ursul este un animal teritorial, adică are nevoie și în același

timp stăpânește un anumit teritoriu, suprafață prin care își asigură condițiile optime pentru viață. Ierarhic, cei mici vor fi marginalizați și împinși spre zonele ce nu prezintă interes pentru cei mai mari. O altă problemă ar fi numărul deja prea mare de exemplare, ce presupune implicit un deficit de hrană pentru întreaga populație. Corelate toate acestea duc la prezența urșilor în gospodăriile oamenilor, la periferiile orașului sau pe marginea drumurilor, învățați cu prostul obicei al oamenilor de a-i hrăni și a se fotografia cu ei.

Clișeele precum „Omul e de vină”, „le-am încălcat teritoriul” sau cea pe care o ador „din cauza defrișărilor ilegale” trebuie înlăturate definitiv din mintea noastră. Acestea au fost implementate de ONG-uri ecologiste și sensibilizând o mare parte din populație și sunt promovate excesiv și agresiv în același timp, culmea, de oameni ce au văzut un urs doar în fotografii și nu au trăit nici măcar o zi la sat.

Nu omul este de vină, omul trebuie să gestioneze toată natura, atât fondurile de vânătoare, cât și fondul forestier. Teritoriul nu le-a fost încălcat, este normal să desfășurăm anumite activități pe raza teritoriilor lor, dar asta nu înseamnă că l-am ocupat noi, este vorba de fapt de ceea ce vorbeam anterior, anume, numărul mult prea mare de exemplare raportat la suprafață. Și defrișările ilegale în realitate nu există. Defrișările sunt deja tăieri ilegale caracterizate prin înlăturarea completă a vegetației forestiere fără a reveni asupra acelei suprafețe cu lucrări de regenerare, mai apoi de îngrijire și conducere, ori noi gestionăm pădurile în cu totul alt mod. Este normal și nu este nici o tragedie să vedem că se taie arbori, că se exploatează lemn, sunt o mulțime de lucrări silvotehnice ce au ca rezultat exploatarea masei lemnoase aferente lucrării respective.

Țara noastră, prin suprafețele fondurilor cinegetice, ar suporta în condiții oprime, un efectiv de 4-5 mii de exemplare, ori acest efectiv e triplu în zilele noastre, în jur de 13 mii. Pe linie cinegetică, ursul nu are dușmani, ci inamicii lui pot fi doar bolile. În aceste condiții observăm o gestiune defectuoasă din partea omului, supus și acesta unor legi aberante. În 2016 vânătoarea la urs a fost interzisă și de atunci ursul s-a înmulțit peste măsură, fiind tot mai dese atacurile la stâni, asupra oamenilor și tot mai multe stricăciuni în gospodăriile oamenilor. În acest timp am fost puși de mai multe ori în situația de a ne întreba dacă e mai important ursul decât omul.

Dacă tragem linie: câteva vieți pierdute și foarte multe pagube materiale de care nimeni nu se face vinovat, nimeni nu a fost despăgubit, urșii se înmulțesc necontrolat în continuare, iar opinia publică a dat sentința: „e vina omului!”.

În aceste condiții, omul chiar nu are un cuvânt de spus? Echilibrul promovat de ONG-uri este acum isterie și extremă, și dacă vorbim de echilibru, fără om, acesta nu s-ar putea realiza, iar în cazul ursului fără vânătoare (privită ca mod de gestiune, nu ca sport), nu putem vorbi de echilibru.

Inginer, Alexandru Mujdei, promoția 2019, Liceul „Mihail Sadoveanu ” Borca

RECENZIE

Icoana. O poveste despre puterea credinței-de Georgia Briggs

Una dintre cărțile care m-au impresionat cel mai mult este „Icoana. O poveste despre puterea credinței” de Georgia Briggs. Am descoperit această poveste într-un moment în care căutam o lectură cu sens, iar mesajul transmis m-a atins profund. Cartea nu este doar o ficțiune captivantă, ci și o reflecție puternică despre ce înseamnă să crezi cu adevărat, chiar și atunci când

lumea îți cere să renunți.

Povestea o urmărește pe Euphrosyne, o fată care trăiește într-o societate în care creștinismul a fost interzis, iar simbolurile religioase, cum ar fi icoanele, sunt considerate ilegale. Într-o astfel de lume rece și lipsită de Dumnezeu, Euphrosyne este arestată pentru simplul fapt că păstrează o icoană – un gest mic, dar plin de curaj. Trimisă într-un centru de reeducare, ea este supusă unui proces dur de spălare a creierului, menit să o facă să renunțe la credința sa. Însă, în ciuda presiunilor, Euphrosyne refuză să-și piardă sufletul.

Mi-a plăcut mult felul în care autoarea a creat acest personaj.

Euphrosyne este delicată, dar puternică în interior. Deși este doar o adolescentă, ea dă

dovadă de o maturitate și o tărie de caracter impresionantă. Lumea din jurul ei se destramă, dar credința rămâne singurul punct stabil din viața ei. Prin suferință, perseverență și rugăciune, ea devine un simbol al rezistenței tăcute.

Stilul în care este scrisă cartea este simplu și emoționant. Nu are descrieri lungi sau limbaj complicat, dar fiecare pagină transmite o trăire intensă. Atmosfera este tensionată, dar dincolo de întuneric se simte mereu o lumină – acea lumină pe care doar credința adevărată o poate da.

Această carte m-a învățat că adevărata credință nu este ceva care poate fi impus sau distrus din afară. Ea trăiește în inimă și te poate ține în picioare, chiar și atunci când totul pare pierdut. „Icoana” nu este doar o poveste despre religie, ci o lecție despre curaj, speranță și identitate. O recomand tuturor celor care vor să citească o carte profundă și emoționantă. Pentru mine, a fost o experiență care mi-a rămas în suflet și m-a făcut să apreciez mai mult libertatea de a crede și de a fi cine sunt cu adevărat.

Ana Bezim, clasa a X-a A

PUȚINĂ GRAMATICĂ

Singurele cacofonii acceptate în limba română

Despre cacofonia, această succesiune neplăcută de sunete din discurs, supărătoare prin dificultatea de pronunțare sau cea de înțelegere a mesajului rostit, s-a mai scris în paginile revistei. Dar cum *Repetitio est mater studiorum*, e bine să mai aprofundăm.

Ca în orice limbă de pe această planetă, inclusiv limba română dispune de anumite cuvinte, cunoscute sub numele de cacofonii, iar conform DEX, există doar câteva cacofonii acceptate.

În poezie și cântece sunt permise cacofonii.

Pentru cei mai puțin familiarizați cu acest termen, trebuie spus din capul locului că termenul „Cacofonie” reprezintă utilizarea unei combinații de cuvinte cu sunete puternice, aspre, atât în realitate, cât și în literatură. În studiile literare, această combinație de cuvinte cu sunete aspre sau nearmonioase este folosită pentru un efect poetic zgomotos sau strident, de exemplu.

În ciuda durtății sale, cacofonia este folosită pentru muzicalitate în scriere. Aceasta se folosește de sunete conotative pentru a crea dezgust, frustrare sau interes în rândul cititorului prin zgomot, zgomot și energie în sunete consonante dure. Cacofonia creează poezii interesante, proză emoționantă și cântece simpatice. Cacofonia este un dispozitiv poetic frecvent folosit atât în poezie, cât și în proză.

Irina Gheorghiu, clasa a XI-a C

Dacă ar fi să căutăm genul acesta de cuvinte sau fraze, vom constata că, cel puțin în limba engleză, sunt extrem de multe.

Diferența dintre eufonii, onomatopee, consonanțe și cacofonii .

Opusul cacofoniei, eufonia este utilizarea sunetelor dulci și melodioase pentru o experiență sonoră delicioasă și frumoasă, atât în poezie, cât și în proză. Onomatopeea este uneori cacofonică, dar cacofonia nu este întotdeauna onomatopee. Onomatopeele sunt cuvinte care sună ca și sensul lor. Iată câteva exemple de onomatopee: repetarea consoanelor este cunoscută sub numele de consonanță. Diferența dintre consonanță și cacofonie constă în faptul că cea de a doua are ca scop sonoritatea, duritatea sau zgomotul, în timp ce consonanța nu are întotdeauna un astfel de scop.

Singurele cacofonii acceptate în limba română:

Când vine vorba de limba română, fără excepție, există cacofonii, unele dintre ele sunt permise, altele nu, și acest aspect al vorbirii sau scrierii poate fi evitat folosind, de exemplu, „ca și” („Am crezut că ne putem ajuta ca și colegi”, în loc de „Am crezut că ne putem ajuta ca colegi”)

Dar, deși nu sunt permise majoritatea cacofoniilor, conform DEX-ului, există totuși un număr de 11 astfel de expresii, sau cacofonii care pot fi folosite în vorbirea curentă și în scrierea literară, iar acestea sunt, după cum urmează:

Ion Luca Caragiale,
Biserica Catolică,
Banca Comercială,
Tactica cavaleriei,
Epoca capitalistă (contemporană),
Fizica cuantică,
Muzica corală,
Marcă comunitară,
(ordinea) juridică comunitară,
Politica comună,
Notifică Comisia

Conform normelor gramaticale ale limbii române, cacofoniile pot fi evitate prin modificarea construcției sintactice a frazelor, așa cum spuneam ceva mai devreme. Tot o formă de cacofonie, dacă vrei, este și repetarea aceluiași sunet atunci când folosim anumite silabe identice (de exemplu: „să”: „însă să” sau silaba „la”: „bienala la latitudinea...”).

Acum știi care sunt singurele cacofonii acceptate în limba română și ce ar trebui să faci pentru a evita astfel de situații. Tot ce ai de făcut este să fii atent la folosirea cuvintelor și, mai ales, evită cacofoniile!

BIBLIOGRAFIE:

BADEA, Mariana. *Studiu de manele lingvistice*. București: Editura Pentru Artă și Literatură. 2024

Bibliotecar, Despina Gheorghiu

RELIGIE

Sfântul Vasile cel Mare și tinerii

Sfântul Vasile cel Mare (330–379), Arhiepiscop al Cezareei Capadociei, este considerat nu doar unul dintre cei mai mari Părinți ai Bisericii, ci și un veritabil model pedagogic. El a conceput o educație centrată pe dezvoltarea integrală a omului – spirituală, intelectuală și morală – cu un accent deosebit pe formarea tinerilor. Scrierile sale, în special „Cuvânt către tineri”, propun o metodă de filtrare a valorilor culturale păgâne prin prisma înțelepciunii creștine.

Acest referat urmărește să analizeze concepția educațională a Sfântului Vasile și relevanța ei pentru provocările contemporane ale tineretului, precum pierderea identității, criza valorilor sau hiperconsumismul. Vom argumenta că principiile basilienne pot constitui un cadru valabil și pentru educația secolului XXI, prin integrarea credinței cu rațiunea și cultura.

Vasile s-a născut într-o familie creștină aristocratică, recunoscută pentru evlavie și cultura sa. Părinții săi, Vasile cel Bătrân și Emilia, sunt cinstiți ca sfinți, la fel ca sora sa Macrina și frații Grigorie de Nyssa și Petru de Sebaste. Această atmosferă de pietate și învățătură i-a modelat decisiv formarea¹. Din copilărie, a fost înconjurat de modele morale și intelectuale care i-au insuflat idealul vieții sfinte și a învățaturii.

Între 351 și 356, Vasile studiază retorica, logica, medicina și filosofia la cele mai înalte școli ale vremii, culminând cu perioada petrecută la Atena, unde a legat o prietenie de o viață cu Grigorie Teologul. În „Scrisoarea 1”, Grigorie îl descrie ca fiind animat de o „singură dorință: cunoașterea”². Învățătura sa a fost profund influențată de gândirea clasică, dar orientată spre viața spirituală.

După o scurtă carieră retorică, Vasile se convertește radical la viața ascetică, întreprinzând un pelerinaj în Egipt, Palestina și Siria. În jurul anului 358 fondează o comunitate monahală pe râul Iris, în Pont, unde redactează „Regulile scurte” și „Regulile lungi”, care stau la baza monahismului răsăritean³. Aceste reguli aveau nu doar rol spiritual, ci și pedagogic, fiind menite să formeze caractere puternice și altruiste.

Vasile definește omul ca un microcosmos, o sinteză a creației. În „Omilia la Hexaimeron”, afirmă: „Prin minte ești legat de îngeri, prin simțuri de lumea animală, iar prin suflet de Dumnezeu”⁴. Această viziune fundamentează valoarea educației care trebuie să formeze atât trupul, cât și sufletul. Omul este văzut ca o ființă în devenire, care prin educație poate atinge asemănarea cu Dumnezeu (theosis).

În „Scrisoarea 22”, Vasile se referă la tinerețe ca la „vremea săgetătorului ce își alege ținta”. El propune o pedagogie etapizată: katharsis (curățirea patimilor), theoria (contemplația),

¹ Rousseau, P., Basil of Caesarea, University of California Press, 1998, cap. 1.

² Vasile cel Mare, Scrisoarea 1, ed. IBMB, 2009.

³ Fedwick, P.J., The Church and the Charisma of Leadership, 1981, p. 89.

⁴ Omilia I la Hexaimeron, PG 29, 12A

praxis (aplicarea virtuților) și diakonia (slujirea semenilor). Tinerii sunt considerați comoara Bisericii și ai societății, iar educația acestora este o prioritate spirituală și socială.

Spre deosebire de alți teologi rigizi, Vasile susține lectura selectivă a clasicilor greci. În „Cuvânt către tineri”, afirmă că tinerii pot învăța din literatura păgână, precum Ulise din „Odiseea”, dar numai dacă păstrează discernământul moral⁵. El compară lectura textelor păgâne cu culesul de flori: „să luăm din ele ce este folositor și să ne ferim de ceea ce ne poate vătăma”. „Nu lăsați gura să vă biruie prin mâncări laudate, nici ochii prin priviri furișate...” („Cuvânt către tineri”, II.4)⁶. Această etică a înfrânării se poate aplica azi în combaterea dependențelor digitale, prin exerciții spirituale și ascetice⁷. Autocontrolul este virtutea care permite discernământul și evitarea exceselor, atât în plan material, cât și spiritual.

Vasile pledează pentru o educație care îmbină rațiunea cu credința, cultura cu moralitatea. Nu promovează o ruptură între lumea laică și cea religioasă, ci o sinteză a celor două. Un tânăr educat trebuie să fie informat științific, cultivat artistic, dar și ancorat spiritual. Această abordare holistică este actuală în contextul crizei de sens resimțită în educația contemporană.

Prietenia dintre Vasile și Grigorie a fost un model de comuniune spirituală. În „Scrisoarea 2”, Vasile descrie prietenia ca „școală a virtuții”⁸. El accentuează ideea că adevăratul prieten nu este acela care flatează, ci cel care te sprijină în urcușul spiritual. Astăzi, această perspectivă se poate regăsi în mentoratul educațional și în formarea caracterului prin colaborare autentică.

Dimensiunea socială a educației este centrală în gândirea basiliană. Modelul Basiliadei – complex caritabil din Cezareea – rămâne un exemplu viu de implicare socială a Bisericii. Vasile nu concepe educația în afara comunității: tânărul format trebuie să se implice activ în societate, în slujirea celor nevoiași, bolnavi și marginalizați.

Conform OECD (2023), 68% dintre adolescenții români afirmă că nu au repere clare de viață⁹. Barometrul UE arată că 89% dintre tineri prioritizează statutul material în detrimentul valorilor¹⁰. Această criză de identitate și sens poate fi abordată printr-un model educațional precum cel propus de Vasile cel Mare.

La Liceul Teologic „Sf. Vasile cel Mare” din Iași s-a implementat un program inspirat din principiile basilien: mentorat monahal, ateliere de responsabilitate socială, integrarea eticii creștine în curriculumul STEM¹¹. De asemenea, în școli confesionale din Grecia și Italia, metodele patristice sunt revalorizate pentru a sprijini

dezvoltarea integrală a elevului.

Modelul educațional al Sfântului Vasile oferă un răspuns viabil la criza axiologică actuală. El propune:

- Autodisciplină în fața hedonismului
- Sintează culturală în fața fragmentării
- Filantropie în fața egoismului

⁵ Cuvânt către tineri, II.4, Ed. IBMB.

⁶ Ibidem.

⁷ Zaharia, A., Dependențele digitale la adolescenți, Ed. Doxologia, 2022, p. 33.

⁸ Vasile cel Mare, Scrisoarea 2, ed. IBMB, 2009.

⁹ OECD (2023), Society at a Glance: Youth in Romania.

¹⁰ EU Youth Barometer (2024), Value Systems Report.

¹¹ Proiect „Noua Basiliadă”, Raport de activitate, 2023.

Această viziune nu respinge modernitatea, ci o transfigurează prin lumină patristică. Este un apel la o pedagogie a echilibrului, a discernământului și a slujirii, a discernământului și a slujirii, care poate transforma educația într-un act de comuniune între om, lume și Dumnezeu.

BIBLIOGRAFIE

Surse primare:

- Vasile cel Mare, Opere, vol. I–V, Ed. IBMB, București, 2009
- *Părinții Capadocieni: Scrieri fundamentale*, Ed. Herald, 2016

Studii și comentarii:

- McGuckin, J.A., *Sfântul Vasile și tradiția academică creștină*, Ed. Sophia, 2015
- Popescu, V., *Educația tineretului la Părinții Capadocieni*, Ed. Doxologia, 2020
- Rousseau, Philip, *Basil of Caesarea*, University of California Press, 1998
- Stăniloae, D., *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. I, Ed. IBMB, 1978

Articole:

- Constantinescu, R., „Ethical Paradigms in Basil’s Address to Young Men”, *Studia Patristica*, vol. XLIV, 2010
- Guroian, V., „The Ecclesial Family”, *Journal of the Society of Christian Ethics*, 2005

Surse online:

- OECD (2023), *Society at a Glance: Youth in Romania*
- EU Youth Barometer (2024), *Value Systems Report*
- Thesaurus Linguae Graecae: www.tlg.uci.edu
- Documenta Catholica Omnia: www.documentacatholicaomnia.eu

Profesor, Iulian Tănăsă

EVOCARE

Semnificația zilei de 14 mai în viziune proprie

Pentru mine, ziua de 14 mai are o încărcătură emoțională aparte. Este o zi a memoriei și a recunoștinței, o zi în care mă înclin cu respect în fața celor care au suferit și au murit în temnițele comuniste, pentru credință, pentru libertate și pentru demnitatea neamului românesc. Ei sunt cei pe care istoria i-a numit, pe drept, *Sfinții Închisorilor*.

Privind imaginea martirilor, fețele lor blânde și privirea senină, simt o liniște care nu e deloc tăcere, ci un strigăt al conștiinței noastre. Ei nu au luptat cu arme, ci cu rugăciune, cu răbdare, cu jertfă. De aceea, 14 mai devine o zi de comemorare nu doar a unor oameni, ci a unor valori: credință, curaj, dăruire.

Versurile lui Radu Gyr – „Ne vom întoarce într-o zi, ne vom întoarce neapărat...” – m-au atins profund. Le simt ca o promisiune tăcută că adevărul și lumina nu pot fi îngropate pentru totdeauna. Ei s-au întors, prin memoria noastră, prin lecțiile pe care ni le-au lăsat. Iar eu, ca tânără, mă simt datoră să nu las jertfa lor uitată.

Pentru mine, 14 mai nu e doar o dată istorică, ci o zi de reflecție și reculegere. O zi în care învăț că libertatea pe care o trăiesc astăzi nu este de la sine înțeleasă. Este câștigată cu lacrimi, sânge și rugăciune. Și simt că trebuie să port mai departe această moștenire cu demnitate.

Mihaela Ciubotă, clasa a XII-a C

INFO

Dezvoltarea inteligenței artificiale și impactul ei asupra mediului

Inteligența artificială beneficiază de o atenție din ce în ce mai mare a investitorilor și a publicului, este văzută ca un drum spre viitor sau ca o anumită comoară, însă toate aceste beneficii au un cost ascuns pe care îl plătim cu toții, acesta fiind asupra mediului și indirect asupra buzunarelor noastre.

În ultimii ani apariția Chat GPT a creat o nouă oportunitate de a face bani. Multe dintre cele mai mari companii în domeniul tehnologic au început să își creeze propriile programe AI cum ar fi Microsoft, Amazon, Meta, Open AI și Nividea. Aceste companii se bazează pe ideea că inteligența artificială dispune de o posibilitate de inovație nelimitată, dar s-ar putea ca lucrurile să nu stea chiar așa. Față de alte domenii dezvoltarea AI este una ce necesită din ce în ce mai multe resurse și cu orice inovație este nevoie de o reîmprospătare a echipamentului, echipament ce constă într-un număr foarte mare de chipuri. Chiar dacă companiile nu vor să schimbe infrastructura după orice noutate în materie de chipuri, aceasta are o durată de viață în jur de 1-3 ani, procesul de antrenare a programelor AI fiind extrem de stresant asupra chipurilor. Toate aceste costuri sunt suportate de investitorii ce toarnă bani în aceste companii cu speranța de a-și multiplica investițiile, speranță bazată pe promisiuni ce nu au fost tocmai ținute.

Dacă toată această joacă a oamenilor cu bani nu ar avea niciun impact asupra noastră nu ar avea mare importanță, dar costul ascuns al acestei goane după cel mai performant AI duce la efecte secundare ce se răzbună pe toată lumea. Majoritatea persoanelor știu că aceste programe necesită foarte multă electricitate pentru a funcționa, dar nu așa de mulți consideră și consumul creat de dezvoltarea lor.

Producția procesoarelor necesare emite o cantitate foarte mare de poluare, pe lângă aceasta este nevoie de un sistem de răcire foarte costisitor din punct de vedere al apei consumate, acum că putem vedea efectele scăderii abundenței de apă și în râul Bistrița, ce rareori ajunge la nivelurile de acum 5 – 10 ani și ar trebui să ne îngrijoreze. Revenind la electricitate un consum mai mare al acesteia duce la prețuri mai ridicate pentru toată lumea, nu numai pentru centrele de date și laboratoarele destinate inteligenței artificiale.

Chiar dacă AI pare un lucru sumbru, acesta chiar poate fi un lucru pozitiv pentru societatea de astăzi, dar este important să fim conștienți de ceea ce se întâmplă înafara telefoanelor noastre unde credem că o imagine generată pe chat GPT nu ne costă nimic.

David Bostan, clasa a XII-a A

BIBLIOGRAFIE:

<https://news.mit.edu/2025/explained-generative-ai-environmental-impact-0117#:~:text=The%20computational%20power%20required%20to,pressures%20on%20the%20electric%20grid>

<https://www.nature.com/articles/d41586-025-00616-z#:~:text=In%20Virginia%2C%20the%20construction%20will,in%20Virginia%20within%20ten%20years1>

<https://www.tomshardware.com/pc-components/gpus/datacenter-gpu-service-life-surprisingly-short-only-one-to-three-years-is-expected-according-to-unnamed-google-architect>

[can-be-surprisingly-short-only-one-to-three-years-is-expected-according-to-unnamed-google-architect](https://www.tomshardware.com/pc-components/gpus/datacenter-gpu-service-life-surprisingly-short-only-one-to-three-years-is-expected-according-to-unnamed-google-architect)

PSIHOLOGIE

Echilibrul psihic... în pericol ?

Cum se face că unii oameni sunt echilibrați psihic, alții sunt mult prea sensibili și pică ușor pradă emoțiilor puternice și destabilizatoare?

Echilibrul psihic este o calitate pe care și-o dorește fiecare dintre noi și presupune un bun control al emoțiilor, o bună stăpânire de sine în situații limită. Echilibrul psihic nu anulează trăirile autentice, firești, pe care oricare dintre noi le poate avea în momente limită sau care implică un stres emoțional. El este cel care ajută persoana aflată în astfel de momente să își adune toate forțele fizice și psihice și să

Patricia Cimpoeșu, clasa a X-a C

treacă peste momentele de cumpănă. Echilibrul psihic face diferența între cei care reușesc să depășească relativ ușor un moment tensionat și alții care, după trăirea unui eveniment marcant negativ nu reușesc, uneori poate niciodată, să își mai revină la starea de dinainte.

Echilibrul psihic se formează încă din copilărie, atunci când părinții ajută la întărirea încrederii copiilor. Încrederea se obține nu neapărat prin laudă, cât prin evidențierea reușitelor copilului, prin evidențierea potențialului acestuia într-un domeniu sau altul și susținerea lui în tot ce își dorește să facă. O altă componentă importantă care contribuie la formarea echilibrului psihic este dragostea necondiționată și atașamentul sigur pe care copilul îl are față de persoana cea mai apropiată: el se simte sigur lângă părinți sau acea persoană în care are încredere totală.

Un adult echilibrat psihic este un adult care poate să își spună în orice condiții punctul de vedere, urmare a faptului că a fost un copil căruia i s-a permis să vorbească și să spună ce simte și ce gândește fără frica pedepsei. Firește, copiii, ca și adulții stabili emoțional, au trecut negreșit prin momente în care și-au pus întrebări, au fost nesiguri pe forțele proprii, nu au știut cum să interpreteze o situație sau alta. Asta însă nu le-a blocat capacitatea de a merge mai departe. Fiecare persoană are momente de răscruce, momente în care își pune întrebări despre el și despre ceilalți, acest lucru făcând parte din evoluția fiecăruia dintre noi. Continua căutare, dorința de cunoaștere și autocunoaștere, de dezvoltare personală pe toate planurile, pe parcursul întregii vieți, este însă cheia către menținerea echilibrului psihic. Chiar dacă, copii fiind, nu am trăit într-un mediu echilibrat care să ne întărească, dobândirea acestei însușiri extraordinare putem, ca adulți, să ne-o autoanalizăm și să lucrăm cu noi și să ne șlefuiim această capacitate.

În mod normal, un om echilibrat este capabil să suporte și evenimentele dureroase cu care îl confruntă viața. Mai mult chiar, perioadele dure îi pot prilejui clarificări esențiale, aducându-l în situația de a-și da seama care sunt lucrurile cu adevărat importante pentru el și ce priorități ar trebui să-și stabilească. În momentele de mare zbucium lăuntric, ne descoperim de multe ori abilități și puncte forte, a căror existență n-o bănuisem până atunci.

În societatea modernă există un mare paradox: acordăm o atenție deosebită îngrijirii corporale, ne antrenăm mușchii, adoptăm o alimentație echilibrată, evităm substanțele cu acțiune nocivă, ca alcoolul și nicotina, așadar investim timp și bani în sănătatea trupului, însă prea rar avem grijă și de sufletul nostru, deși nici unul dintre ele nu se poate menține în echilibru, câtă vreme îl ignorăm pe celălalt. Investim timp și bani în sănătatea trupului, însă prea rar avem grijă și de sufletul nostru. Dacă nu acționăm preventiv sau, cel puțin, la momentul oportun, adică imediat după apariția primelor tulburări, sufletul va suferi mai întâi în taină, pentru ca, în cele din urmă, să manifeste caracteristicile unei adevărate boli.

Sufletul și trupul formează o unitate indivizibilă și doar atunci când amândouă sunt sănătoase, noi suntem capabili să recunoaștem șansele care ni se oferă, să fim fericiți, să ne atingem scopurile și să realizăm performanțe greu de atins.

Profesor-psiholog, Mirela Loghin

DASCĂLI DE ALTĂDATĂ

Un loc binecuvântat

„Nu știu alții cum sunt, dar eu..., cred că nu e formula mai nimerită pentru a descrie simțămintele și amintirile mele despre Școala BORCA, și nu doar despre Liceul „Mihail Sadoveanu”, așa cum mi s-a cerut.

„Nu știu alții cum sunt, dar eu...” nu fac comparații cu părerile altora, mai înțelepți decât mine și cu mintea mai ascuțită decât a mea, ci încerc să analizez ceea ce mi-a dăruit Școala pe care am frecventat-o și care m-a format, iar apoi unde m-am străduit și eu, la rândul meu, să sădesc ceva cunoștințe în mințile câtorva generații (prea puține) de elevi de pe Valea Muntelui.

„Nu știu alții cum sunt, dar eu...” mă simt datoră pe veci dascălilor mei minunați care m-au îndrumat cu multă grijă și atenție, care nu făceau orele doar pentru a le face, dar care zi de zi erau în misiune, misiunea specială de a crea viitorul fiecăruia dintre noi, învățăceii.

„Nu știu alții cum sunt, dar eu...” sunt o privilegiată de a fi avut profesori pe domnul și doamna Lungu (care mi-a fost dirigintă de la clasa a V-a până într-a VIII-a), domnul și doamna Afloarei, domnul Andronic, doamna Geană, domnișoara Olaru, domnul Coșulă, domnul Cotârghășanu, domnul Viorel Bondar. Și cum să nu o menționez pe minunata Învățătoare Emilia Lupescu, cea care m-a învățat să scriu și să citesc.

Când cineva mă întreabă de unde vin sau unde m-am născut, răspund cu orgoliu că satul meu natal e BORCA, un sat de munte unic în frumusețe, unde am crescut și unde m-am format, într-o comunitate respectabilă cu principii sănătoase, cu oameni muncitori și săritori.

Liceul „Mihail Sadoveanu” l-am cunoscut doar ca profesor. În anii imediat următori Revoluției, Liceul era abia la începuturi, după o lungă pauză. Abia încheiați anii de facultate, acu’ 30 de ani, am început activitatea de profesor de limba franceză la Școala Borca, unde am predat la toate ciclurile de elevi, de la cei mai mici, până la liceu și seral. Eram toată ziua la școală, până seara târziu.

A fost o perioadă interesantă a vieții mele. Îmi amintesc emoțiile pe care le aveam când intram în cancelarie, unde mă întâlneam cu foștii mei profesori. Am fost primită cu brațele deschise și ajutată să mă integrez. Era perioada unui nou început, a celei de-a doua etape a Liceului, în care încă mai erau prezenți profesorii care contribuiseră la păstrarea renumelui „celeii mai frumoase școli de pe Valea Bistritei”, așa cum a numit-o prof. Gheorghe Tigău, autorul Monografiei Școlii Borca, fost profesor și director al Liceului în prima perioadă. Profesori ce făceau parte din „Vechia Școală”, cu criterii sănătoase, obiectivul de a sădi cunoștințe, de a educa și de a orienta elevii spre a descoperi talentul și capacitățile fiecăruia în parte, de a învăța și înțelege responsabilitatea construirii propriului viitor.

Profesori cărora le rămân pe veci recunoscătoare pentru tot ceea ce m-au învățat când eram elevă și pentru răbdarea și generozitatea cu care m-au primit și acceptat alături de dumnealor în

măreăta și anevoioasa meserie de dascăl. Cred că și entuziasmul și emoțiile acelor începuturi au contribuit la mersul aparent fără urcușuri și la ambientarea rapidă.

La Liceul Borca veneau copii de pe toată Valea Bistriței, deschiși spre învățătură, curioși și nerăbdători de a-și crea viitorul. Mulți dintre elevii care au urmat cursurile la Liceul din Borca au continuat studiile la universitățile din țară, au avut parte de pregătire serioasă care le-a permis să-și construiască viitorul profesional și mulți dintre ei se regăsesc astăzi în rândul dascălilor la școlile din Borca.

Ceea ce am învățat de la profesorii mei de la Borca, fie ca elev, fie ca profesor, mi-a fost extrem de util în noua mea experiență de profesor în Italia, unde, după 25 de ani de pauză, am avut curajul de a relua meseria și plăcută mi-a fost surpriza de a vedea cum lucrurile au mers bine de la început, asta datorită experienței solide pe care am obținut-o la Școala Borca. Sigur, în vremea când am lăsat învățământul, sfârșitul anilor '90, se scria la tablă cu creta și în clase, iarna, mirosea a lemne arse în sobe; era o atmosferă din alte vremuri. Acum totul s-a modernizat, tabla cu creta nu mai există, a fost înlocuită de tabla multimedia, profesorii folosesc computerul și tabletele; pentru a prezenta o lecție e ca și cum ai da un examen la NASA: între password-uri și slid-uri, mai mult sau mai puțin animate, lecțiile se transformă într-un spectacol. Iar spectatorii sunt exigenți și, cu accesul la informație de care fiecare poate profita, de multe ori te pot pune în dificultate. Și trebuie și multă atenție la subiectele abordate, pentru a nu ofensa sensibilitatea religioasă sau etnica a unor elevi.

Dar Liceul Borca nu e numai un templu al științei și culturii. E un loc de poveste, la poalele muntelui, cu clădiri istorice cu o particularitate arhitectonică specifică începutului de secol XX, la umbra brazilor seculari și adeseori sub privirea curioasă a veverițelor care aleargă pe zidul de sub pădure în căutare de nuci și alune. Asta e una din particularitățile școlii noastre, locația de poveste, la care trebuie să ajungi cu efort, urcând dealul, efortul care merită și care e răsplătit prin panorama ce ți se oferă imediat ce ai ajuns sus. Reprezintă, într-un fel, parabola vieții, pentru că oriunde vrei să ajungi trebuie făcut efort, iar școala reprezintă efortul obligatoriu pentru împlinire și realizare. Dar împlinirea și realizarea fiecăruia care-i trece pragul se face mai ales datorită profesionalității și umanității dascălilor de aici și tuturor celor care contribuie la bunul mers al Școlii, de la secretare, la maiștri, la femeile de serviciu și paznici, celor prezenți și celor care, din păcate, nu mai sunt printre noi.

Da, Liceul Borca are povestea lui unică, în care viitorul e cu măiestrie și răbdare țesut, împletind firele trecutului cu cele ale prezentului.

Iar eu sunt mândră de a fi făcut parte din rândul celor care i-autrecut pragul, chiar și pentru o fărâmbă de vreme.

Profesor, Petronela Caia Cacciagrano

CENACLU

DRAGĂ OMENIRE DIN ANUL 2125

Mă numesc Casiana și locuiesc într-un sat de munte la o sută de ani distanță de voi. Știu că oamenii sunt curioși să afle ce se va întâmpla în viitor, așa că vă voi povesti cum arată pământul nostru acum.

Când am văzut că albastra noastră planetă se deteriorează, că rămâne fără resurse și poluarea pune în pericol omenirea, m-am gândit la strămoșii noștri care au trăit atâtea mii de ani fără tehnologie. Dacă omenirea nu ar fi putut trăi fără tehnologie, Dumnezeu le-ar fi descoperit-o încă de la începuturi. Oamenii au trăit atâtea mii de ani într-un mod care nu a dăunat vieții. Oare nu se poate dăinui încă pe atât pe o planetă care să nu mai fie poluată și obosită?

Giulia Dănescu, clasa X-a C

Pentru ca presupunerea mea să funcționeze, trebuie să ne schimbăm stilul de viață și să ne întoarcem la simplitate.

„Veșnicia s-a născut la sat”, așa că multe familii au început să părăsească orașele, să-și întemeieze gospodăriile la sate, simple, cu strictul necesar, să renunțe la tehnologie, să se întoarcă la Dumnezeu, la liniște, la lectură, la trimiterea de scrisori, la bucuria

de a munci în natură.

Oamenii trebuie să înceapă să se educe, preocupați de suflet, de divinitate, să fie buni unii cu alții, altruști și empatici. Ar trebui să dispară știrile care ne stresează, oamenii ar trebui să fie foarte activi, să facă multă mișcare, să comunice între ei și să nu mai depindă de telefoane.

Copiii să se joace prin poieni cu flori, să citească la umbra copacilor înfrunziți și să-și ajute părinții la treburile zilnice. Hrana să fie naturală, din cea cultivată de ei în gospodărie, să pescuască în izvoare curate, să cumpere ce nu au ei de la alți săteni.

În felul acesta planeta Terra s-ar regenera ca după potopul lui Noe și am putea să o transmitem urmașilor noștri într-o stare bună. Contrar părerilor că tehnologia înseamnă evoluție, noi vom reuși să existăm în continuare prin întoarcerea la simplitate.

Cu prețuire, Casiana!

Casiana Bîrgăoanu, clasa a V-a A

SĂNĂTATEA ÎNAINTE DE TOATE

CE OBIECTE ADUC CANCERUL ÎN CASĂ

Multe dintre produsele pe care le folosim zilnic în gospodărie sunt „vinovate” de producerea cancerului, pe lângă faptul că provoacă alergii, astm sau alte probleme de sănătate. Iată câteva dintre substanțele care pot cauza apariția cancerului.

Ele pot fi lesne înlocuite cu produse care nu sunt toxice și chiar mai ieftine.

Deodorantele de cameră

Mirosul plăcut pe care îl degajă este însă „acompaniat” de naftalină și formaldehidă, ambele cunoscute substanțe cancerigene. Pentru îmborspătarea aerului poți folosi uleiuri esențiale, coji de portocale sau săculeți cu potpouri. Dar cel mai important, în loc să acoperi mirosul neplăcut, elimină-l. Aerisește frecvent încăperile, golește coșul de gunoi de câte ori este nevoie și spală-l de fiecare dată când schimbi sacul.

Vopseluri și substanțe adezive

Dacă vrei să renovezi casa, atenție ce materiale cumperi. Verifică ce au în compoziție vopselurile, solvenții și adezivii. Printre substanțele toxice din componența acestor materiale se numără clorura de cobalt, acetatul de 2-etoxietil (2-EEA), cromatul de strontiu, unii esteri ai acidului ftalic, 1-metil-2-pirolidon, 1,2,3 tricloropropan.

Curățatul chimic al hainelor

Unele haine nu se pot spăla și trebuiesc duse la curățătorie. Dar procesul de curățare implică folosirea unor substanțe cancerigene precum percloretilena, benzenul, naftalina și formaldehida. Caută o curățătorie care folosește dioxid de carbon sau „curățare uscată”. Lasă la aerisit câteva zile hainele curățate chimic.

Soluții anti-molii

Oricât de parfumate ar fi, tot se simte un miros neplăcut care nu este altceva decât insecticid toxic pe care îl inspiri și tu odată cu moliile. Aerisește periodic hainele și păturile de lână. Vara, lasă-le la soare o zi, două. Pune în dulap frunze uscate de tutun, leuștean sau levănțică.

Soluțiile de curățat

Majoritatea soluțiilor pentru curățat covoare conțin percloretilenă, care este foarte toxică pentru sistemul nervos și irită căile respiratorii. Alternativă? Pune într-un bol câteva linguri de sare și stropește-o cu apă. Înmoaie o perie în sare și freacă pe toate suprafața covorului. Sau aspiră bine covorul și freacă-l cu o jumătate de varză (curdă) pe toată suprafața. Mobila furniruită se lustruiește frumos cu 2 linguri de ulei de măsline amestecat cu 1 lingură de oțet și una de alcool.

Farmacist-toxicolog, Dumitru Nastasă

PLEDOARIE PENTRU LECTURĂ

POVESTEA VIEȚII MELE. CAPITOLE TÂRZII

Memorii regăsite ale reginei Maria

În timpul vieții, regina Maria a României, fiica ducelui de Edinburgh și a mării ducese Maria Alexandrovna, a publicat trei volume memorialistice, cu titlul „Povestea vieții mele”. Un al patrulea volum era în pregătire, dar la data morții reginei nu era definitivat și nu a fost publicat. Istoricului Diana Mandache i-au trebuit șapte ani să studieze corespondență și documente referitoare la manuscrisul pe care ea nu l-a considerat pierdut. Manuscrisul se afla atât de aproape, la Arhivele Naționale ale României din București și cuprinde relatări dintre anii 1918 până în anul 1922 cu privire la noile configurații politice văzute de regină, ca martor al evenimentelor de după sfârșitul războiului. Memoriile includ și extrase din jurnalul reginei, pentru a amplifica importanța evenimentelor.

Regina recunoaște că nu a povestit cu lux de amănunt evenimentele trăite de ea, pentru că fiul său, regele Carol al II-lea i-a impus mai multe interdicții ... „lăsând pe seama istoriei să completeze o povest pe care eu aș fi putut să o spun cu adevărat.” Manuscrisul pierdut și regăsit are douăsprezece capitole. Consecințele războiului sunt descrise în capitolul „Reconsiderări postbelice”, iar relatările despre familie și rudele din Rusia apar în capitolul „Eforturi”. A prezentat evenimente inedite pentru o regină, misiunea sa neoficială de la Paris ca diplomat ad-hoc al României în cadrul Conferinței de Pace. Consemnează întrevederile cu personalitățile momentului Woodrow Wilson, Raymond Poincare, Georges Clemenceau, David Lloyd George.

Călătoria în Anglia la familia regală britanică are, la fel, importanță diplomatică, facilitând o întrevedere a premierului Brătianu cu regele George al IV-lea. Reîntoarsă la București, regina Maria a susținut o conferință de presă, fapt neobișnuit, ieșind din regulile stricte monarhice pentru o regină consoartă. Liberalul I.G. Duca pretindea că rolul Mariei în toate tratativele pe care le-a susținut a fost unul minor. Nicolae Iorga recunoștea că regina Maria a adus țării prietenii valoroase, lucru pe care Brătianu mărturisea că nici el nu le-ar fi putut obține. Peste tot, regina Maria a pledat pentru ajutorarea României, cu bolșevismul de ambele părți, cu sate sărace, cu armată neechipată corespunzător. Când a plecat din Franța, trenul regal avea atașate vagoane cu ajutoare de la Crucea Roșie obținute datorită entuziasmului patriotic al reginei. Ea scria „Nu m-am cruțat deloc, n-am lăsat nici o îndoială, nici descurajarea să-mi consume

energiile. Mă străduisem să înțeleg situațiile, să lupt cu greutățile, uneori chiar cu ostilitatea, în intenția de a atenua orice prejudecată împotriva României. Am făcut cunoscute aspirațiile și trebuințele poporului meu. Am pledat, am explicat, am rupt multe lănci încercând să apăr interesele noastre. Am dat țării noastre o imagine vie.”

În capitolul „Transilvania” este relatată vizita cuplului regal din mai-iunie 1919. Călătoria a fost importantă în contextual loviturii bolșevice din Budapesta a lui Bela Kun, fiind premergătoare intervenției militare românești, care era menită să-l anihileze. „Marșul regal” nu a fost privit favorabil de liderii Aliaților, mai ales că frontiera oficială avea să fie fixată abia la 11 iunie 1918. Regina scria că ungurii „ne-au mulțumit pentru prezența armatei noastre care i-a eliberat de pericolul bolșevic”. În 1920, tratatul de la Trianon recunoaște oficial Unirea Transilvaniei cu România. Un capitol plin de efuziuni sentimentale este cel în care regina Maria descrie întâlnirea, avea să fie ultima, cu mama sa, ducesa de Coburg. Ducesa de Coburg pierduse familia sa imperială și o sumă mare de bani revenită guvernului bolșevic și imposibil de recuperat. După întâlnirea din Elveția, regina, principesa Elisabeta și ducesa de Coburg au plecat la Florența și acestea sunt ultimele amintiri. Momentele postbelice precum deschiderea primului parlament al României Mari și încoronarea de la Alba Iulia din 15 octombrie 1922, au o simbolistică specială. În ultimii ani de viață, regina Maria nu a mai scris. A fost internată într-un sanatoriu la Dresda. S-a întors în România, unde a murit la 18 iulie 1938 la Castelul Peleşor din Sinaia.

A fost înmormântată la catedrala Curtea de Argeș, unde se află mausoleul familiei regale. Un capitol mic, la finalul cărții, intitulat „Dinastia în România după moartea reginei” vorbește despre alungarea regelui Mihai la 30 decembrie 1947. O pagină tumultuoasă, părerea mea deosebit de frumoasă, a luat atunci sfârșit. La 29 octombrie 2025 se împlinesc 150 de ani de la nașterea reginei Maria. Cărțile care au apărut în ultima perioadă sunt de-a dreptul fascinante. Am descoperit o regină plină de umor, talentată scriitoare și memorialistă. Ea nu a avut numai un rang înalt, dar a fost patriotă, cu bun simț, cu un acut simț al datoriei și al sacrificiului. A pledat pentru ajutorarea văduvelor, a săracilor și a orfanilor de război. Cine poate contesta eforturile sale diplomatice pentru reconstrucția țării ?

BIBLIOGRAFIE:

Mandache, D. -editor. *Povestea vieții mele. Capitole târzii*. Editura Corint, București. ediția a 3 -a. 2024.

Bibliotecar, Iolanda Lupescu

ERASMUS

Jurnal Erasmus: Aventură în natura cu „The 4Cs Outdoors”

Când am pornit spre cursul Erasmus+ „The 4Cs Outdoors”, aveam emoții amestecate: curiozitate, nerăbdare și întrebarea aceea firească – *oare ce mă așteaptă?*

Prima întâlnire cu grupul a fost deja o surpriză plăcută. Oameni din toată Europa, fiecare cu limba, accentul și poveștile lui, dar toți cu aceeași dorință: să învățăm altfel, să ne inspirăm unii de la alții și să ducem în clasele noastre ceva nou.

Natura – sala noastră de clasă

În locul băncilor și al pereților albi, am avut copaci, poteci și cerul liber deasupra noastră. La început mi s-a părut ciudat să vorbim despre educație stând pe iarbă sau plimbându-ne prin pădure. Dar tocmai acest lucru a făcut experiența specială. Am creat povești inspirate de elementele din jurul nostru – un copac bătrân a devenit personaj, iar un râu a devenit fir narativ. Am descoperit că gândirea critică se poate exercita și atunci când încerci să găsești soluții practice într-un exercițiu de echipă, cum ar fi orientarea cu harta în pădure.

Cel mai frumos moment a fost când am făcut exerciții de mindfulness: am închis ochii, am respirat adânc și am ascultat natura. Era ca și cum timpul se oprirea. Mi-am dat seama că uneori e nevoie doar de liniște și de o respirație conștientă pentru a reveni la echilibru.

Învățând unii de la alții

Întâlnirile cu ceilalți participanți au fost adevărate lecții de viață. În pauze, la plimbări sau în timpul activităților, am povestit despre școlile noastre, despre elevii noștri și despre provocările cu care ne confruntăm. Am râs, am schimbat idei și am lucrat împreună. Deși veneam din culturi diferite, am descoperit cât de

multe lucruri avem în comun. Asta e, cred, frumusețea programului Erasmus: îți arată că, dincolo de granițe, educația are aceeași inimă.

Ce am luat cu mine?

M-am întors acasă cu un caiet plin de idei, dar mai ales cu o energie nouă. Am învățat că natura poate fi un spațiu perfect pentru a dezvolta creativitatea, comunicarea, colaborarea și gândirea critică.

Și, poate cel mai important, am învățat că atunci când învățăm împreună, cu mintea deschisă și cu bucuria de a explora, procesul educațional devine o adevărată aventură.

Erasmus+ nu este doar un proiect, este o experiență care îți schimbă perspectiva, îți dă curaj și îți amintește că educația se întâmplă peste tot – chiar și sub un copac, cu păsările cântând în fundal.

Prof. înv. primar, Ramona Spătărescu

SONDAJ DE OPINIE

Știrile false

Pe Internet circulă știri românești care bagă spaima în oameni, de șocante ce sunt. Nu au link care să ne trimită la sursa de unde provin, nu sunt semnate de nume cunoscute. Iar, de cele mai multe ori, despre numele cunoscute care semnează știrile, află că au fost dați afară de la câte un post de televiziune sau sunt penali. Sunt portaluri de știri care publică speculații, fantezii, știri inventate transmise pe Facebook, Twitter și alte platforme. Am văzut destui oameni panicați că vine sfârșitul lumii, că bărbații din România pleacă la război, că nu vom mai avea curent electric, că vom cădea secerați de boli, că vom fi muritori de foame. 23 de tineri de 17 ani au răspuns unor întrebări care se referă la cât de ușor se lasă păcăliți de știrile false:

1. *În ultimele luni ați întâlnit postări/ articole care s-au dovedit a fi eronate? Dați exemple!*

10 elevi au răspuns „Nu”. Cei care au răspuns afirmativ au exemplificat: Da, despre oameni politici (2 răspunsuri). Cred că da, nu mai țin minte exact. Da, despre omul de afaceri Ioan Tecar. Da, despre candidații la președenție (2 răspunsuri). Da, despre un lac care a inundat împrejurimile. Da, că ziua de vineri este liberă (3 răspunsuri). Da, în domeniul fotbalului. Da, despre război.

Giulia Dănescu. clasa X-a C

2. *Ați întâlnit articole de presă / postări pe rețelele sociale care provoacă îngrijorare? Despre ce era vorba?*

Sunt 5 răspunsuri de „Nu”. Cele afirmative sunt: Da, cele despre războiul dintre Ucraina și Rusia (5 răspunsuri). Contul de Instagram plin de bârfe (2 răspunsuri). Da, despre situația economică a României. Da, legea pe care a dat-o Trump despre situația studenților internaționali ai Universității Harvard (2 răspunsuri). Reluarea alegerilor prezidențiale din România. Da, despre o nouă pandemie covid (2 răspunsuri). Am auzit că

Ousmane Dembele ia balonul de aur. Nicușor Dan a devenit președinte. Da, despre abuzul femeilor (2 răspunsuri). Fotonews despre incendii care au un puternic impact emoțional.

3. *Verificați din mai multe surse postările îngrijorătoare? Unde anume?*

Sunt 6 răspunsuri de „Nu”, specificându-se că respondenții nu au habar unde pot controla știrile. Cei care au răspuns afirmativ au spus: Pe Internet (5 răspunsuri). Pe mai multe site-uri sigure (5 răspunsuri). Pe Google, Facebook, Instagram. Pe Bild, Athletic. Da, Google Social Media. Pe Edu. Întreb în stânga și în dreapta.

4. *Știți că autoritățile pot lua măsuri pentru prevenirea dezinformării? Care sunt acele autorități și ce pot face ?*

11 elevi au răspuns „Nu”. Ceilalți au spus : Da, pot elimina postările și să vină cu clarificări (3 răspunsuri). Ministerul de Interne și Serviciile de Informații. Da, poliția (3 răspunsuri. Cred că da, dar nu știu exact. CNA și Ministerul de Interne (4 răspunsuri).

5. *Ați întâlnit postări cu conținut deepfake? Dați exemple !*

Sunt 11 de „Nu”, ceea ce înseamnă că respondenții nu au văzut pe social media persoane ale căror identitate a fost folosită fără ca ei să aibă habar. Ceilalți au răspuns: Nu îmi aduc aminte. Da, pe youtube. Da, pe Instagram, se foloseau fețele unor persoane publice cu ajutorul AI (3 răspunsuri). De puține ori. Da, postări care erau parodii. Da, portrete de politicieni, care transmiteau mesaje îngrijorătoare. Da, Elena Lasconi despre Nicușor Dan, Ilie Bolojan care dă sfaturi în investiții.

6. *Credeți că știrile false pot schimba percepția publică într-un context tensionat ?*

Sunt 23 de „Da”, cu explicații: Pot crea stări de panică și neîncredere. Oamenii sunt creduli și ușor de manipulat. Da, oamenii sunt foarte ușor de influențat. Da, se pot crea conflicte între oameni.

Din răspunsurile pe care le-au dat colegii noștri, am observat cât de ușor pot fi de manipulați, luând de bune știri care nu au de a face cu realitatea. Mai mult, nu știu care sunt autoritățile care ar putea lua măsuri pentru prevenirea dezinformării.

Aceste autorități sunt: Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, Direcția Națională de Securitate Cibernetică, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, SRI, DIICOT, SIE. Aceste autorități au diverse atribuții, de la comunicarea apariției unei știri false, până la prevenire și combatere. Pot să închidă sau să amendeze canale de televiziune sau conturile de pe rețelele sociale, sau pot începe o anchetă penală asupra persoanelor implicate.

Știrile false de pe social media se verifică pe Veridica.ro, Factual.ro, Context.ro, Infosudex.ro, Misreporting.ro, Press one.ro, Inforadar.ro și pe site-ul autorităților publice.

Mulțumim pentru lămuriri ofițerului care a contribuit cu informații la bibliografia acestui sondaj.

Membrii Clubului de jurnalism

NOI, DESPRE NOI

Arc peste timp

Luna iulie a reunit la Eforie Sud, sub sigla Festivalului național de folclor „Cânt și joc pe plai dobrogian”, mai multe ansambluri de dansuri din toată țara, dornice să etaleze frumusețea costumelor și a dansului popular din zonele pe care le reprezintă.

Pentru adulții din Ansamblul „Izvoarele borcutului” a fost o bucurie să revină la acest festival, după ce, în 2018, au mai urcat pe această scenă alături de juniorii care făceau parte pe atunci din această echipă neobosită.

Am regăsit marea la fel de frumoasă și înspumată, dornică să ducă în depărtare cântecul și veselia care răsună an de an pe scena de la malul ei.

Voia bună și distracția s-au împletit armonios pe plaja de la malul Mării Negre în cele două spectacole pe care le-am susținut. Publicul a fost fermecat de acordurile de pe plaiul moldav și s-a prins în horă, dansând alături de membrii Ansamblului.

Veselia care se citea pe fețele spectatorilor și ale organizatorilor ne-a umplut inima de bucurie și ne-a făcut mândri că am putut aduce tradițiile noastre frumoase pe meleaguri dobrogene, prestația noastră fiind răsplătită de către organizatori cu diplomă de excelență și trofeul festivalului.

Alături de copiii care fac parte acum din acest grup, elevi ai Liceului „Mihail Sadoveanu”, am mai scris o pagină în cartea numită Ansamblul „Izvoarele borcutului” din Borca-Neamț.

Profesor, Alina Budăi

„Conexiuni: omul, natura și echilibrul interior” - proiect de mediu la Borca

Într-o lume tot mai tulburată de schimbări ale climei, omul e chemat să-și regăsească locul în armonie cu natura, prin educație, conștiință și grijă față de pământul care ne ține.

Cu această misiune, Boardul elevilor *Teach for Romania*, din care face parte și eleva noastră Irina Gheorghieasa, a cărei coordonator în program sunt, au inițiat și implementat la Liceul „Mihail Sadoveanu”, alături de cei 25 de elevi care au răspuns invitației, alături de profesori și voluntari, proiectul „Conexiuni: omul, natura și echilibrul interior”, în cadrul programului „Creștem verde, creștem împreună”, program susținut și finanțat de *Asociația Teach for Romania*. Timp de cinci zile, elevii noștri au participat la 2 ateliere de dezvoltare personală, conduși și ghidați de către doamna psiholog Roxana Mihaela Rusu și 3 ateliere „verzi” coordonate de către doamna Dana Busuioc, specialist de mediu- *Teach for Romania*.

Pe lângă cunoștințele dobândite, atelierelor au încurajat cooperarea, responsabilitatea și spiritul civic. Copiii au lucrat în echipe, au împărtășit idei și au învățat să ia decizii împreună. În urma atelierelor, elevii au gândit și au propus câteva idei de proiecte. Încă sunt în lucru dar își doresc să le finalizeze și să le pună în practică începând cu luna septembrie. De asemenea, s-au propus ateliere lunare pe teme de mediu, astfel încât inițiativa să devină o tradiție activă în școală.

Pasul următor în această misiune va fi participarea unui echipaj format din 3 elevi, la un stagiu de formare și dezvoltare în ceea ce privește scrierea, implementarea și dezvoltarea proiectelor educaționale, la București, în luna octombrie. Aceste sesiuni de formare vor fi coordonate de specialiștii *Teach for Romania* și finanțate prin program. Proiectele dezvoltate vor fi de asemenea sprijinite financiar de către asociația *Teach for Romania*. Astfel, elevii noștri de gimnaziu, atât echipa coordonatoare, cât și colegii lor care se vor implica în activitățile proiectului, au o oportunitate extrem de valoroasă.

Prin astfel de activități, ei își dezvoltă creativitatea, gândirea critică și spiritul de echipă. Mai mult decât atât, descoperă cum pot transforma o idee în realitate, învățând pașii necesari pentru a planifica, organiza și duce la bun sfârșit un proiect. Aceste experiențe nu doar că îi pregătesc pentru viitor, dar le oferă și încredere în propriile forțe și convingerea că pot aduce schimbări pozitive în jurul lor.

Pentru un profesor, puține lucruri sunt mai împlinitoare decât să-și vadă elevii curioși, dornici să învețe și să se depășească pe ei înșiși. A-i însoți pe elevi la stagiile de formare în scrierea proiectelor nu e doar o responsabilitate, ci o adevărată bucurie. Este momentul în care munca din clasă prinde viață în afara ei, când ideile prind contur și se transformă în inițiative concrete. Eu voi deveni un ghid, un sprijin, dar și un martor emoționat al creșterii și încrederii care se nasc în fiecare pas al acestei experiențe. Este o lecție reciprocă – în care și elevul, și dascălul învață împreună ce înseamnă curajul de a construi viitorul. Curajul acesta se naște din încredere – în sine, în ceilalți, în faptul că educația, munca și imaginația pot schimba destine.

A construi viitorul înseamnă să nu te mulțumești cu ce este, ci să ai îndrăzneala de a crea ce *poate fi*. Este, în fond, o formă de speranță activă – una care luminează drumul generațiilor care vin.

Prof. Teach for Romania, Nicoleta Ciubotă

Muntele ne unește - Cupa Montaniarzilor Nemțeni 2025

Între 15 și 17 august 2025, Borca a devenit punctul de întâlnire pentru iubitorii de natură și aventură, găzduind cea de-a XIII-a ediție a „Cupei Montaniarzilor Neamțeni”, organizată de Clubul Ecoturistic „Crucea Talieilor” în colaborare cu GAL Ceahlău. Evenimentul s-a desfășurat într-un cadru de poveste, la Sabasa Forest, sub semnul bucuriei de a descoperi muntele și de a împărtăși experiențe autentice.

Participanți din toate colțurile țării s-au adunat pentru trei zile de competiție, prietenie și explorare. Pentru unii, a fost prima întâlnire cu spiritul Cupei, în timp ce alții s-au întors cu nerăbdare după experiența de anul trecut, dornici să re trăiască atmosfera aparte.

Pregătirile au început încă de joi și vineri, când echipa de organizatori s-a mobilizat pentru a pune la punct tabăra. A fost nevoie de efort fizic și concentrare, pentru ca totul să funcționeze. Această muncă de culise, intensă și discretă, a fost răsplătită prin buna desfășurare a evenimentului și prin zâmbetele participanților.

După o zi dedicată pregătirilor, vineri seara a adus cu sine prima întâlnire cu spiritul natural al Cupei. În jurul focului de tabără, fiecare chitarist al clubului și-a pus în valoare talentul, acompaniat de întregul grup și de vocile tuturor celor prezenți. Acordurile de chitară, cântecele cunoscute și entuziasmul general au creat o atmosferă unică – acel tip de trăire care nu poate fi

comparată cu nimic. Flăcările focului luminau chipurile oamenilor, iar râsetele, vocile și strigătele de bucurie se amestecau într-o armonie perfectă. A fost o seară care a unit participanții, deschizând evenimentul în spiritul prieteniei și al emoției colective.

Sâmbătă a fost, fără îndoială, ziua cea mai intensă a competiției. Concurenții au pornit pe traseul de regularitate, fiecare alegând propriul obiectiv: unii au mers spre liniștea încărcată de spiritualitate a Chiliei părintelui Ilie Cleopa, alții au urcat spre Mănăstirea Stânișoara, iar cei mai îndrăzneți au cucerit Vârful Bivolu. Dincolo de efortul fizic, participanții s-au bucurat de frumusețea naturii și de poveștile locului, unde legenda se împletește cu aerul de munte.

La întoarcere, atmosfera a fost una de voie bună și relaxare, completată de o masă caldă menită să le redea energia. Însă odihna nu a durat prea mult, deoarece îi aștepta proba teoretică – o parte esențială a competiției. Aici, cunoștințele despre floră, faună, meteorologie și identificarea urmelor de animale au fost puse la încercare. Pentru unii, întrebările s-au dovedit a fi o adevărată provocare, în timp ce alții, au reușit să își transforme participările trecute într-un avantaj.

O altă etapă a zilei a fost proba de orientare turistică. Echipajele formate din câte doi concurenți au avut la dispoziție o hartă detaliată și o busolă, singurele instrumente necesare pentru a descoperi toate posturile ascunse în teren. Organizată cu rigurozitate, această probă a pus la încercare nu doar abilitățile de orientare, ci și spiritul de echipă și viteza de reacție. Cei mai rapizi și eficienți s-au distins prin strategia lor, reușind să își asigure locuri fruntașe în clasament.

Printre cele mai memorabile momente ale evenimentului s-a numărat proba surpriză. Totul a început cu un joc de mimă plin de energie și creativitate, care a încălzit atmosfera și a smuls primele hohote de râs atât copiilor, cât și celor mari. Participanții, încurajați să se exprime liber, au intrat rapid în

joc, dând naștere unor momente savuroase. Apoi, proba a continuat cu un traseu neașteptat prin pădure, ghidat de fire de ață colorată, întinse printre copaci. Drumul, aparent simplu, ascundea o surpriză: dintre crengi, cu pași teatrali și gesturi exagerate, a apărut o „gorilă” — unul dintre organizatori noștri costumat care a declanșat valuri de râsete și uimire.

Între mimă, aventură și personajul surpriză, proba a devenit un moment de joacă autentică, de apropiere și entuziasm comun.

După provocările și râsetele probei-surpriză, noi, copiii trupei de la Crucea Talienilor, am invitat musafirii noștri, chiar împreună cu animalele lor de companie, să ni se alăture la o pauză binevenită la pârâul din apropiere.

Acolo, în mijlocul naturii, am petrecut momente de liniște și veselie, scăldându-ne în apa

rece care ne-a înviorat și ne-a adus o bine-merită răcorire.

Această mică escapadă a fost o ocazie să le arătăm oaspeților noștri cum ne jucăm noi când eram mici — o bucurie simplă, sinceră, legată de sat și de natura care ne înconjoară. Cu râsete, stropi și voie bună, am reușit să le oferim o experiență unică, pentru care și-au exprimat recunoștința.

Un moment aparte al zilei de sâmbătă a fost prezentarea susținută de Selena Carază, fostă membră a clubului și în prezent ciocolatier pasionat. Cu o pregătire remarcabilă și informații atent structurate, Selena i-a purtat pe participanți într-o călătorie fascinantă: de la fructul de cacao, la transformarea sa în tableta de ciocolată pe care o cunoaștem, dezvăluind secrete despre calitatea ingredientelor, istoria acestui deliciu și o mulțime de curiozități surprinzătoare.

Prezentarea, ilustrată cu machete și imagini sugestive, s-a încheiat cu o degustare de ciocolată

care a cucerit pe toată lumea. Cei mai entuziasmați s-au dovedit a fi copiii, care nu își mai doreau ca acest moment să se termine.

Seara a adus în prim-plan cea mai așteptată probă a competiției – proba culturală. Deschisă solemn cu imnul clubului, aceasta a transformat scena într-un spațiu al creativității și al bune dispoziții. Echipele și-au pus în valoare talentul umoristic, vocal și literar, încântând publicul cu

glume inspirate, versuri și momente artistice care au stârnit râsete și aplauze. Dincolo de spectacol, emoțiile au fost amplificate și de suspansul clasamentului, întrucât fiecare echipă își dorea să impresioneze juriul.

În încheierea serii, recitalul susținut de interpretul Ionel Eremia a adus un plus de emoție. Repertoriul său variat a purtat audiența de la bucurie și energie, până la nostalgie și sensibilitate. Pe măsură ce focul de tabără se stingea încet, cântecele lui au creat o atmosferă de neuitat, lăsându-le participanților amintiri prețioase și complexe.

Duminica a adus cu sine festivitatea de premiere. Trofee, medalii strălucitoare și diplome au răsplătit efortul și implicarea participanților, iar îmbrățișările și felicitările au completat emoția momentului. Totodată, organizatorii au primit, la rândul lor, cuvinte calde, zâmbete sincere și energie pozitivă pentru modul în care au reușit să creeze o experiență memorabilă.

Evenimentul s-a încheiat prin intonarea imnului prieteniei, specific comunității montane, și prin discursuri despre pasiunea comună pentru natură, despre valori și despre bucuria pe care astfel de evenimente o aduc sufletului.

Cupa Montaniarzilor Nemțeni și-a confirmat încă o dată rolul de spațiu al prieteniei, al descoperirii și al respectului față de natură. A lăsat în urmă dorința vie a tuturor de a reveni, de a continua tradiția și de a clădi împreună noi legături și amintiri.

Marta Budăi, clasa a IX-a A

O experiență deosebită

Sfârșitul lunii august a adus cu el, previzibil, ultimele zile ale vacanței. Parcă mirosea deja a început de an școlar și nu pot să spun că mă bucuram...

Dar vacanța mare mai avea un as în mânecă: cinci zile de tabără! Și iată-ne – paisprezece siluete zgribulite pe peronul pustiu al gării din Toplița – „admirând” răsăritul și gândindu-ne la faptul că nici ora de plecare a trenului, nici temperatura dimineții nu sunt foarte generoase cu noi. Un pic emoționați, un pic sceptici, am plecat spre Predeal, unde ne aștepta „English Cool Camp”, tabăra de limba engleză, care promitea o experiență inedită. Realitatea s-a dovedit pe măsura promisiunii!

Activitățile au fost diverse: sportive, artistice sau turistice. Copiii au tras cu arcul, au „zburat” pe tiroliană, (chiar și eu am „zburat” pe tiroliană!), au jucat jocuri în echipă, au dansat și au cântat, au fost în

drumeție pe vârful Clăbucet și în excursie în Brașov. Toate aceste activități, desfășurate în compania celorlalți aproximativ 200 de elevi din alte colțuri ale țării au exemplificat de minune cuvântul „cool” din numele taberei (cool=grozav). Însă, mai presus de orice alte activități, cele de limba engleză au fost really cool! Organizatorii – familia Moisa și echipa lor, cu o experiență de aproximativ 10 ani – au știut exact ce trebuie să facă pentru ca ei, copiii, să beneficieze la maximum de această experiență. Trainerii din Marea Britanie, Irlanda, Statele Unite, Canada și Australia au susținut activități cu copiii, fiecare cu grupa lui, și au participat, împreună cu trainerii români, la toate celelalte activități din tabăra. În acest fel, limba engleză a fost folosită în situații informale diverse, diferit de modul în care o folosim la școală.

Pot afirma că ne-am întors din tabăra cu multe plusuri: cunoștințe de limba engleză, prieteni, experiențe și multe, foarte multe amintiri frumoase. Ei au zis că mai vor să participe, eu am zis că mai vreau să particip, așa că, dacă ni se va mai oferi ocazia, vom profita de ea.

I-am rugat pe câțiva dintre ei să scrie câteva rânduri despre cele trăite în „English Cool Camp”.

Tabăra de engleză „English Cool Camp” a fost o experiență deosebită pentru mine, deoarece nu am interacționat niciodată cu persoane ce sunt native în limba engleză. Programul, după opinia mea, a fost distractiv. De dimineață până la prânz aveam ore distractive cu trainerul nostru (pe care îl cheamă Max). Aceste ore erau amuzante, pline cu râsete. Și dacă am fost mai rușinoasă, am reușit să îmi fac prietenii și într-un final să vorbesc (foarte puțin) în engleză cu alți traineri. După aceste ore cu Max, aveam activități sportive sau multe altele, precum: tir cu arcul, business kids, jocuri olimpice, grădina terapeutică (care nu mi-a plăcut) etc. Am avut și o drumeție pe vârful Clăbucet, unde am urcat cu telescaunul. Mi-a plăcut mult când am interacționat cu o persoană din Australia și el îmi zicea în română: „ce faci?”. A fost chiar amuzant. Mai ales când toți trainerii au pregătit la Talent Show un clip amuzant pentru toți copiii. A fost o experiență minunată când toți mi-au semnat tricoul și am făcut poze. La focul de

tabără din ultima zi a fost minunat, dar și trist. Îmi părea rău că trebuia să plec și să nu îi mai văd... Dar, prin tot plânsul de acolo, a fost amuzant când le spuneam celor ce vorbeau engleză să zică cuvântul „păpușoi”. Chiar m-am distrat și dacă nu aveam încredere în mine pentru a vorbi engleză, am învățat să comunic mai bine și să am mai multă încredere în mine. (Giulia-Helena Dănescu, clasa a X-a C)

Tabăra de engleză de la Predeal a fost o experiență de neuitat. Am învățat limba engleză prin jocuri, activități și conversații cu traineri nativi, ceea ce a făcut totul mult mai ușor și mai plăcut. Programul a fost foarte variat – dimineața cursuri creative, iar după-amiaza sport, drumeții, competiții și multe momente de distracție în echipă. Locul este frumos, în mijlocul naturii, iar atmosfera caldă și prietenoasă m-a făcut să mă simt ca într-o mare familie. Am plecat cu amintiri frumoase, prieteni

noi și mai multă încredere să vorbesc engleză. (Teodor Ruscanu, clasa a X-a C)

Vara aceasta am avut ocazia să particip la „English Cool Camp”. A fost o experiență de neuitat, în care am îmbinat învățarea cu distracția. În fiecare zi aveam ateliere interactive unde exersam limba engleză prin jocuri și activități de grup. Ne-am îmbunătățit vocabularul, pronunția și încrederea de a vorbi în public. Pe lângă orele de engleză, am avut parte și de drumeții, foc de tabără, excursii și activități împreună cu trainerii. Ce mi-a plăcut cel mai mult a fost atmosfera prietenoasă și faptul că am învățat engleză fără să mă simt ca la „școală”. Am legat prietenii frumoase și am creat amintiri care vor rămâne cu mine mult timp. Recomand oricui o astfel de experiență! (Ilaria Luca, clasa a X-a A)

Tabăra de engleză de la Predeal a fost una dintre cele mai tari experiențe la care am participat! Mi-a plăcut mult atmosfera relaxată și faptul că am reușit să combinăm distracția cu învățatul limbii engleze. Totul a fost organizat super bine și fiecare zi a venit cu ceva nou și interesant. Cele mai faine momente au fost jocurile făcute împreună cu trainerul nostru, Max. Am jucat „Werewolves” și „Do you like your neighbour”, două jocuri care ne-au făcut să râdem mult și să ne cunoaștem mai bine. În plus, am avut și fișe interactive de cunoaștere, prin care am descoperit lucruri amuzante și interesante despre colegii din tabără. Mersul cu telescaunul a fost o experiență unică, cu priveliști spectaculoase pe care nu o să le uit prea curând. La fel de frumoasă a fost și ieșirea în Brașov, unde am explorat și ne-am distrat împreună. Un alt moment memorabil a fost seara în care am văzut videoclipurile cu dansurile făcute de noi, a fost superamuzant și ne-a apropiat și mai mult. Recomand tabăra asta oricui vrea să învețe engleză într-un mod cool și să-și facă amintiri faine! (Alexia-Sofia Lăpușneanu, clasa a X-a A)

Vara aceasta am participat la tabăra de engleză de la Predeal și pot spune că a fost o experiență deosebită. Faptul că am lucrat direct cu vorbitori nativi de limba engleză a făcut ca totul să fie mai autentic și mai interesant. Ei ne-au provocat să folosim engleza în orice situație, de la orele interactive până la conversațiile de la masă sau din timpul excursiilor. Am descoperit că învățarea devine mult mai ușoară atunci când e îmbinată cu activități plăcute: jocuri, proiecte de echipă și seri distractive. În plus, drumețiile prin munți și atmosfera relaxată dintre

participanți au transformat tabăra într-un loc unde m-am simțit liberă, dar și motivată să evoluez. Mi-am făcut prieteni noi, am prins mai multă încredere în mine și am simțit că engleza poate fi o limbă pe care o folosesc natural, nu doar la școală. (Antonia-Alexandra Hlihor, clasa a X-a C)

Recent, am participat la tabăra de engleză „English Cool Camp” alături de doamna profesoară Oana Bordianu și mai mulți colegi de la școală. A fost o experiență foarte plăcută și memorabilă,

care m-a ajutat nu doar să îmi îmbunătățesc limba engleză, ci și să mă apropii mai mult de colegii mei. Pe parcursul taberei, am desfășurat multe activități interesante și distractive, toate în limba engleză. Acestea ne-au ajutat să învățăm într-un mod relaxat și interactiv. Am participat la jocuri de echipă, ateliere creative, concursuri și activități în aer liber, care ne-au motivat și ne-au încurajat să comunicăm mai mult între noi.

Un lucru care mi-a plăcut foarte mult a fost faptul că, petrecând timp împreună, am reușit să leg prietenii mai strânse cu colegii mei. Ne-am distrat, am râs mult și ne-am susținut reciproc în toate provocările taberei.

În concluzie, tabăra „English Cool Camp” a fost o experiență minunată. M-am simțit bine, am învățat lucruri noi și am creat amintiri frumoase alături de colegi și de doamna profesoară. Aș repeta oricând această experiență! (Sarah Harton, clasa a IX-a C)

Tabăra de engleză la Predeal a fost una de neuitat. Jocurile, activitățile și peisajul au făcut ca această tabără să fie plină de surprize plăcute. Chiar îmi pare rău că tabăra s-a sfârșit, a fost superbă, atât locul unde s-a desfășurat, cât și personalul de acolo. Aș alege să mă mai duc să mai petrec câteva zile acolo, a fost o experiență pe care nu o voi uita! (Iosif Bostan, clasa a X-a C)

În această tabără am trăit una dintre cele mai frumoase experiențe din această vară. Am cunoscut traineri din Canada, Scoția, Australia, Marea Britanie, fiecare cu accentul și poveștile lui, ceea ce a făcut lecțiile de engleză vii și atractive. Am lucrat în echipe cu oameni noi, lucru care m-a ajutat să-mi dezvolt abilitățile de conversație, adaptare și colaborare. A fost pentru prima dată când am avut acces la atât de mulți vorbitori nativi și am aflat curiozități despre culturile lor. Am avut parte de activități diverse și amuzante: de la tras cu arcul și „cursa de hamsteri”, la tiroliană și seri de petrecere. Una dintre seri a fost dedicată talentelor, iar noi am avut curajul să participăm alături de ceilalți colegi și de antrenorul nostru, Max, reușind să creăm un videoclip muzical amuzant. O altă provocare haioasă a fost să scriem o scrisoare dramatică de despărțire în engleză, sau jocul de bingo, unde atmosfera era plină de râsete, dar și competitivă. Printre activitățile preferate rămâne excursia pe Clăbucet, unde am urcat cu telescaunul și am rămas impresionată de priveliștea spectaculoasă. De asemenea, vizita la Brașov a fost deosebită, mai ales oprirea la muzeul de științe, unde m-a fascinat conceptul din spatele „paharului lui Pitagora”. În final, English Cool Camp mi-a lăsat nu doar amintiri frumoase, ci și mai multă încredere în mine și un bagaj de cunoștințe pe care îl voi purta mereu cu drag. A fost cu adevărat, o aventură completă. (Marta Budăi, clasa a IX-a A)

Sper ca cei care citesc cele scrise de noi aici să simtă măcar un pic din bucuria noastră și din dorința de a mai lua parte la asemenea activități interesante. Și, dacă reușesc să simtă aceste lucruri, să-și dorească să le experimenteze.

Profesor, Oana Bordianu

În casa lui Aurel Dumitrașcu

Uneori, frumusețea și valorile cele mai mari se ascund chiar lângă noi, fără să știm de existența lor. Într-un colț liniștit de sat, se află un loc unde se ascunde sufletul unui poet care a ars intens și s-a stins mult prea repede. Așa am descoperit eu *Casa Memorială Aurel Dumitrașcu*. Împreună cu doamna profesoară de chimie Precub Anca Maria și doamna profesoară de geografie Țebreanu Anca, alături, bineînțeles, de câțiva colegi de gimnaziu, am fost ghidați și primiți în acest loc minunat de doamna bibliotecară Lupescu Iolanda și domnul Ionel Dumitrașcu, care fac parte din familia poetului. Din clipa în care am intrat înăuntru am simțit o căldura greu de descris: miros de lemn vechi, de casă bătrânească. Am simțit că din prima clipă locul acesta este unul primitiv, care m-a făcut să uit de toate pentru un timp, toată viața de mea de adolescență. Această casă este o punte între trecut și prezent, între noi și poet...

Aurel Dumitrașcu, născut pe 21 noiembrie 1955, în satul Sabasa, comuna Borca, județul Neamț, în 35 de ani a dat dovadă prin scrierile sale că pasiunea învinge timpul, stingându-se în 1990.

Doamna bibliotecară Iolanda Lupescu ne-a povestit, plină de emoție, cum a fost să crească alături de acest poet, jocurile copilărești, timpul petrecut împreună. În camera în care acesta scria, se odihneau o sumedenie de cărți, viniluri, numeroase diplome, poze vechi de familie, în care acesta ieșea în evidență prin aspectul său, având o aură distinctă. A fost un poet sensibil și profund, scrierile sale fiind pline de trăiri intense și reflecții asupra vieții, dureros de sincere, ca o spovedanie. Nu se supunea tiparelor, având un spirit liber, fiind remarcat prin autenticitatea sa. Toate obiectele erau păstrate cu grijă și dragoste, pentru că povesteau câte o părticică din viața poetului. A presimțit că poate timpul nu va fi de partea sa, dar a ales să lase în urmă lumină, poezie.

Vizitând casa memorială am înțeles că nu e doar un simplu loc de a păstra amintiri, ci un loc de întâlnire cu sufletul și viața sa. Am înțeles că frumusețea nu se găsește doar în marile orașe sau în cele mai faimoase locuri, ci le găsim dacă le căutăm cu răbdare într-un loc simplu. Casa nu doar că depozitează lucrurile vechi, dar ține strâns amintirile și gândurile atât de bătrâne dar totuși în viață, dovedind că nemurirea

înseamnă să trăiești permanent în gândurile celor din jur. Aș vizita acest loc zilnic și sunt complet convinsă că de fiecare dată aș învăța ceva nou, ceva deosebit. O experiență unică, ce m-a lăsat cu mâinile tremurânde și cu dor de lectură și dorință de a trăi frumos.

Teodora Ungureanu, clasa a VIII-a A

„Hai în tabără la mare!”

Proiectul PNRAS (Planul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar) desfășurat în școala noastră și sub forma unei tabere la mare a ajuns la final. Cine a beneficiat și s-a bucurat de această deplasare? Cei 42 de elevi și 5 profesori însoțitori. A fost o experiență frumoasă, echipa mea a fost un exemplu de implicare, răbdare și dedicare, iar copiii-minunați. Am descoperit în fiecare dintre ei ceva special- fie că a fost vorba de simțul umorului, bunătate, creativitate sau spirit de echipă. Am râs împreună, ne-am jucat, am învățat unii de la alții și cel mai important e că s-au legat multe prietenii. Săptămâna a debutat cu vizitarea principalelor obiective turistice ale orașului Constanța și care s-au extins pe parcurs (Faleza Cazinoului, Delfinariu, Planetariu, microrezervația naturală, plimbarea cu autobuzul supraetajat prin Port, distracție în Parcul acvatic Aqua Magic), după- amiezile au fost dedicate jocurilor de cunoaștere și mișcare, foc de tabără, ateliere interactive, unde elevii au învățat despre importanța comunicării clare și despre gestionarea emoțiilor, jocuri de rol, activități speciale și distractive cu dans și muzică, iar la finalul taberei ne-am delectat cu „Parada talentelor”-scurte momente artistice.

Mulțumim Agenției de turism ALSYS TRAVEL- în special doamnei Nadina- persoana care a pus suflet în organizarea de excepție a taberei, animatorilor Amalia și Fabian, personalului implicat în această deplasare. Toți -copii și profesori- ne-am întors acasă cu amintiri frumoase, experiențe valoroase cât pentru un an întreg!

Prof. înv. primar, Dumitrela Alămâie

Tabăra „Generația Verde”-Tulgheș, 2025

Una din cele mai mari bucurii pentru un elev este venirea vacanței de vară. Și cum poate mai frumos să o petreacă decât pornind în tabere sau excursii, pe cât mai mult posibil. Acest lucru presupune plecare de acasă cu bagaj potrivit, voie bună și cu speranța că vor avea parte de experiențe și lucruri noi, dezvoltându-se emoțional și social. Prietenii noi, prilej de a socializa într-un altfel de mediu decât cel de acasă, dar cel mai mare câștig cred că este deprinderea responsabilităților.

Exact aceste lucruri s-au întâmplat în tabăra de fotografie „Generația Verde” organizată de Asociația „Potaissa Art” în colaborare cu Liceul „Mihail Sadoveanu” Borca și Liceul „Nicolae Nanu” Broșteni. În perioada 14-18 iulie, patruzeci de elevi de la cele două licee, cu vârste cuprinse între 7 și 16 ani, însoțiți de inimoasele profesoare Nicoleta Ciubotă, Ana-Maria Baroiu și subsemnata, am pornit într-o experiență vizuală și educativă pentru cei pasionați de fotografie,

desfășurată în peisajul spectaculos al localității Tulgheș, județul Harghita.

Nu în ultimul rând, cei care ne-au angrenat în această evadare au fost minunații soți Iulia și Sebastian Luca, fondatorii Asociației „Potaissa Art”, „încurajați” în acest proiect de Administrația Fondului Pentru Mediu.

Pentru cele cinci zile gazdă ne-a fost Pensiunea „Malvimend” condusă de doamna Mihaela Petrache, o doamnă drăguță, care știe foarte bine că zâmbetul și amabilitatea sunt cartea de vizită a unei pensiuni, la fel ca și angajații acesteia (recomand să mergeți acolo, nu veți regreta!). Poate așezarea la poalele munților, unde răsăriturile încă miros a rouă, iar pădurile șoptesc povești de demult, a făcut ca totul să fie la superlativ.

Ascuns între Munții Hășmaș, Ceahlău și Bistriței, Tulgheșul este mai mult decât o localitate – este un cadru viu, perfect pentru fotografia de peisaj, documentar sau portret în natură. Cu păduri dese, poteci ascunse, izvoare limpezi și lumini spectaculoase la apus, fiecare colț devine o scenă. O mână de tineri curajoși, „înarmați” cu aparate foto sau pur și simplu telefoane mobile, au învățat să surprindă lumea prin lentila aparatului foto.

Tabăra de fotografie organizată în Tulgheș a fost nu doar o evadare din cotidian, ci o adevărată aventură vizuală. Îmbinând tehnica fotografică, drumețiile montane și creativitatea liberă, această tabără devenind o poartă spre o altfel de cunoaștere – a naturii și a sinelui.

Am avut un program foarte bine stabilit, pe zile, cu înviorare, mic-dejun, activități tematice cu diverși invitați de la Asociația Fotografilor Profesioniști din România, lansare de carte („Două Inimi”-Ștefania și Cristina Bulache), expoziție de carte pentru copii, multă muzică folk, drumeții

și shooting, normal- prânz și cină, foarte mult fotbal și baschet, dar și alte jocuri distractive pentru copii, proiecții de filme. Plictiseala nu a avut ce căuta în tabără! Am socializat și cu copiii de la Căminul „Bread of Life” Broșteni, însoțiți de seniorii familiei Parasca, niște oameni cu totul deosebiți. Mi-a plăcut foarte mult ziua fără telefonul mobil, o multitudine de jocuri ocupând timpul: remmy, cărți, construind din piese lego aparate fotografice futuriste. A fost organizat și un concurs de lego sponsorizat din banii pensiunii cu cele mai interesante lucrări, Dragi părinți, se poate fără telefoane mobile, nu a fost nicio tragedie!

L-am aniversat pe Sebastian Constantin, care își va aminti cu emoție de această frumoasă surpriză pusă la cale de mama sa, familia Luca, și doamna Petrache. Dar am mulțumit public și minunatului personal de la bucătărie, și nu numai, care a pregătit bucate alese și au fost foarte ospitalieri.

Deserturile și pepenii dulci aduși de doamna Nicoleta Ciubotă o să ne amintească pentru o perioadă lungă de timp cât de frumos a fost în tabără.

Cireașa de pe tort a fost prezența domnului Codrin Anton, fotograf acreditat la Euro 2024, membru în Asociația Artiștilor Fotografi din România, președinte al Clubului Fotografilor Suceveni. Are în palmares mai multe premii în domeniul fotografiei. Acesta a venit însoțit de suită de fotografii realizate de dânsul la Euro 2024. Cel care a recunoscut cei mai mulți fotbaliști din imagini a primit ca premiu, la alegere, un tablou. Acesta a fost Matei Ciubotă care a

recunoscut 42 de nume de fotbaliști celebri. Așchia nu sare departe de trunchi, toți membrii familiei Ciubotă sunt mari iubitori de fotbal. Bucuria a fost maximă, iar tabloul cred că stă la loc de cinste în camera lui Matei.

S-au realizat foarte multe fotografii artistice și în mișcare, s-au utilizat aparate foto de înaltă calitate, o ocazie unică în viața fiecărui participant.

Onorată să particip în această tabără extraordinară, pusă la punct minuțios și în care, cu siguranță, s-au legat prietenii între elevii celor două licee, nu pot decât să le mulțumesc celor care mi-au oferit această șanșă.

Și nu uitați: „Fotografia este o poveste fără cuvinte”.

Bibliotecar, Despina Gheorghiu

UMOR

În vacanță, toți prietenii ziceau că mor de cald, dar nu a murit nici unul. Ne-am întâlnit la deschiderea noului an școlar.

De Sfânta Maria am spus „La mulți ani!” colegelor mele și lui Ștefan cel Mare, că și el a fost „Măria ta”.

Doamna de limba română tot timpul îmi face observație. Zice că nu se spune: „miroase bine”; „vreau să aud liniște”; „e bine rău”; „nu vezi că te strigă” ?

Membrii Clubului de jurnalism

Colectivul de redacție:

bibliotecar, Iolanda Lupescu
Mihaela Ciubotă - clasa a XII-a C
Gabriela Pipirigeanu - clasa a XII-a C
Oana Florescu – clasa a X-a C
Ana-Maria Maxim, clasa a X-a C
Ana Bezim, clasa X-a A

Tehnoredactare - membrii Clubului de Jurnalism Borca și
bibliotecar, Despina Gheorghiu

Corectură și design

- bibliotecar, Despina Gheorghiu
- prof. înv.primar, Gladiola Bondar

Paginare– profesor, Liliana Chirilă
informatician, Petru Bordianu

ISSN 2601 - 5110

ISSN-L 2601 - 5110

